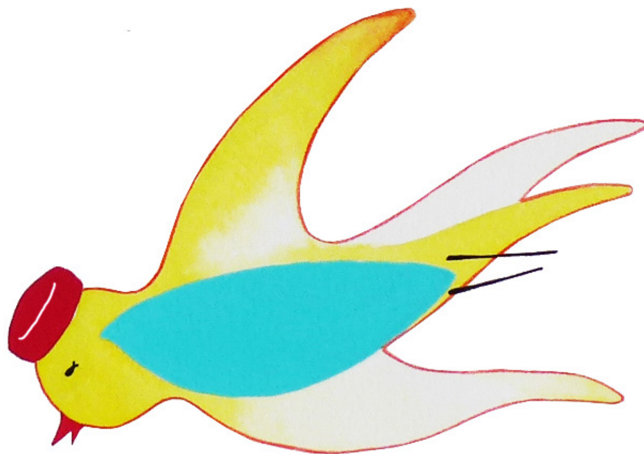

Η σχολική αυλή, ένας χώρος ισότητας

Οδηγός παρατήρησης και ανάπτυξης παρεμβάσεων με βάση την οπτική του φύλου

equal saree

Οι Equal Saree, προσεγγίζουν την αρχιτεκτονική και τον αστικό σχεδιασμό από φεμινιστική και διεπιστημονική προσέγγιση. Το κίνητρο των έργων τους είναι να εγγυηθούν το δικαίωμα στην πόλη όλων των ανθρώπων με ίσες ευκαιρίες.

Το 2014 ξεκινήσαν μια έρευνα σχετικά με τις ανισότητες στην αυλή των δημοτικών σχολείων προκειμένου να αναπτυχθούν χώροι με βάση τις αξίες της ισότητας, της συμπερίληψης, της συμβίωσης και της συνεργασίας.

www.equalsaree.org

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους και όλες που συμμετείχαν στην ομάδα κατά την προετοιμασία αυτού του οδηγού.

1η έκδοση
Βαρκελώνη, Ιούλιος 2017

Ειδική έκδοση “Empatitzem. Repensem l’ús dels patis escolars”
Βαρκελώνη, Ιανουάριος 2018

Συγγραφείς
Dafne Saldaña Blasco, Julia Goula Mejón, Helena Cardona Tamayo και Carla Amat Garcia (Equal Saree)

Επιμέλεια και προσαρμογή Ειδικής έκδοσης
Dafne Saldaña Blasco, Julia Goula Mejón και Helena Cardona Tamayo

Γραφιστική σχεδίαση
Marc Navarro Vilarrubí

Εικονογράφηση
Julia Goula Mejón

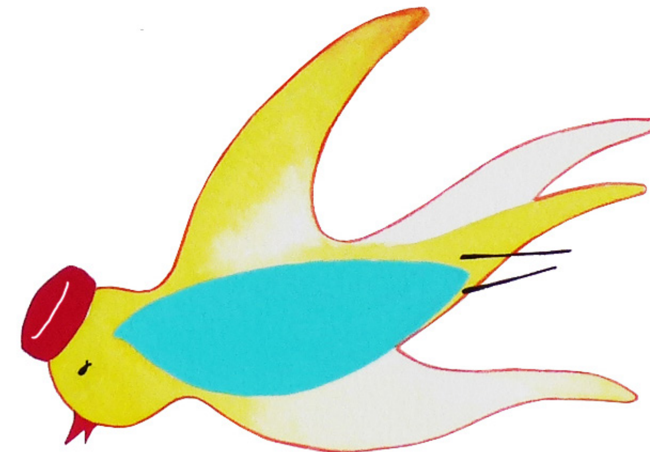
Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και συντονισμός της έρευνας
Dafne Saldaña Blasco

Μετάφραση ελληνικής έκδοσης
Εύα Γρηγοριάδου, Γεωργία Μανουσογιαννάκη, Κωνσταντίνα Χρυσοστόμου

Επιμέλεια ελληνικής έκδοσης
Μαρία Ξανθοπούλου

https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

Η σχολική αυλή, ένας χώρος ισότητας

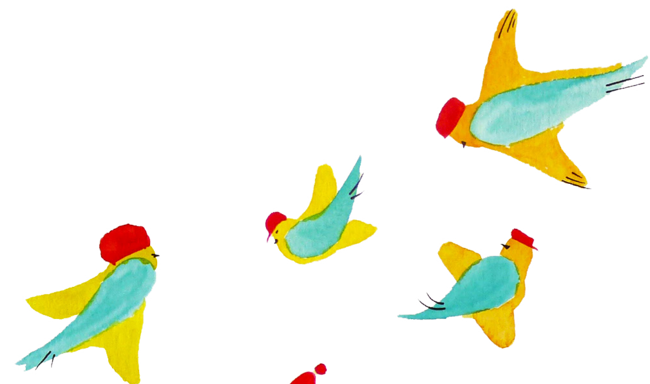
Οδηγός παρατήρησης και ανάπτυξης παρεμβάσεων με βάση την οπτική του φύλου

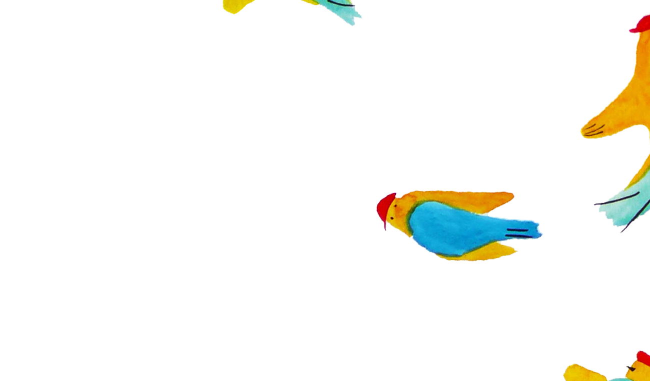
Εισαγωγή για την ελληνική έκδοση

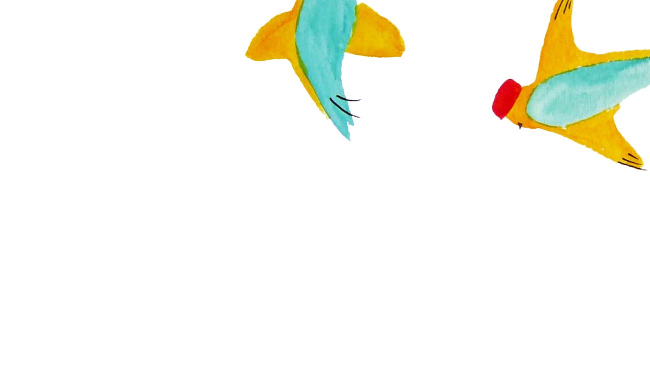
Η Κωνσταντίνα Χρυσοστόμου, Η Γεωργία Μανουσογιαννάκη και η Εύα Γρηγοριάδου είναι αρχιτεκτόνισσες από την Ελλάδα και την Κύπρο. Το 2018 ξεκίνησαν τη συνεργασία τους με την ομάδα των Equal Saree με σκοπό τη μετάφραση του οδηγού "El pati de l'escola en igualtat" στα ελληνικά και την προσαρμογή του στις ανάγκες των ελληνικών δημοτικών σχολείων. Τον Φεβρουάριο του 2019 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η καμπάνια crowdfunding που διοργάνωσαν για τον σκοπό αυτό, αποτέλεσμα της οποίας είναι η ελληνική έκδοση του οδηγού που κρατάτε στα χέρια σας.

Η μετάφραση του οδηγού "El pati de l'escola en igualtat" στα ελληνικά έχει σκοπό να μεταδοθεί η γνώση που έχει ήδη αναπτυχθεί και να εμπνευστούν οι σχολικές κοινότητες των ελληνικών δημοτικών σχολείων που επιθυμούν να εργαστούν για την ισότητα των φύλων και τη συμπερίληψη στις αυλές τους.

Πιστεύουμε ότι η εισαγωγή του συμμετοχικού σχεδιασμού στο σχολείο με στόχο την επαναθεώρηση της αυλής και την ανάπτυξη προτάσεων από τα ίδια τα παιδιά είναι ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό εργαλείο που φέρνει κοντά τα πεδία της αρχιτεκτονικής και της παιδαγωγικής με απώτερο στόχο την ενδυνάμωση της ίδιας της σχολικής κοινότητας.

Η μετάφραση αυτού του οδηγού στα ελληνικά δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί δίχως την υποστήριξη των:

Adrián Crespo Ortiz, Aina Montiel, Aina Planelles, Alba Berenguer Guardiola, Alba Jiménez Asins, Alba Kent, Alba Nieto, Albert Font-Tarrés, Alberto Fortes, Alberto Gnola, Alejandro Galán, Aline Foltán, Allegra Aubert Guerrero, Amalia Tamayo, Ana María Pinzón Romero, Ana Mestre Rosas, Ana Tamayo, Ángeles Morais, Angélica Anastopoulou, Anna Ortiz Guitart, Antoni Companys Alet, Antoni Roca Adrover, Antoni Valls Alecha, Antonio Tolosa, Apen Ruiz, Argimiro Boix, Arnau Costa i Sirvent, Arnau Boix, Athan Zervopoulos, Azahara Llanes Veciana, Beatriz Cardona, Begoña Tamayo, Belén Garcés Jimeno, Berta Fort, Blanca Hurtado, Carla Amat, Carla Conill, Chara Angelaki, Christine Gaglione, Civic Innovation School, Conchi Berenguer Urrutia, Consue Berenguer, Cristina Tolosa, Dafna Schorr Cohen, Dani Montiel, Despina Pasia, Diego Camarero, Dimitrios, Edu Hurtado, Eirini Grigoriadou, Elena, Elena Comendador Fraile, Eloïse Manotte, Encajes Urbanos, Estelle Durand, Esther Tolosa Blasco, Eva Martínez, Felipe García Roig, Fàtima Volart Tor, Genis Riera, Gerard Monterreal Díaz, Gisela Soler Mampel, Gloria Minguito, Ignacio Urbistondo Alonso, Iñaki Beascoa, Isabel Gutiérrez Sánchez, Isabel Plaza, Jean-François Saldaña, Jezabel, Joan Roca Sarda, Joan Saldaña Blasco, Jonatan Oliva Flanqué, Jordi Goula Suriñach, Jose Antonio Cardona, Josep María Pages Mercadal, Juan Francisco Camarero, Juan Llanes,Karen Fernández Redoli, Kim Nguyen, Kolioni Chara, Kontxi Odriozola, Kyriakos Grigoriadis, LaCol, Lara Astiz Martínez, Lara de la Piedra , Laura Bonell, Laura Monforte Coronas, Laia Bonet Pérez, Leda Igual, Lemur, Leyre, Lina Gutiérrez, Lluís, Lluís Amat Codina,Lluís Amat García, Lluís Amat Tardiu, Luis Miguel Pérez,Luisa Baraldi, Makea Tu Vida, Manuela Sanz, Mar Gracia, Mar Tamayo Penadés, Marc Juvé, Marc Navarro, Marcos, Margarita Porras Porqueras, María, María Montero, María Isabel Llorca Berenguer, María Isabel Flaqué, María José Mejón, Maria Moschopoulou, María Novas, María Pliota, Maria Rosa Blasco, María Rinos, María Servou, María Truñó, Mariana Casanovas, Mariandrie Chrysostomou, Marina Pérez, Mariona Veciana, Marlen Inés Vásquez, Marta Gastón, Marta Morató Contreras, Matias Wartelski, Mercé Mejón Artigas, Meri Pous Alo, Julio Mejón Artigas, Miquel Vilà, Mireia Montañés, Montse Vendrell, Montserrat García Blasco, Myrsini Sakki, Nam Nguyen, Nastasia Chrysostomou, Nicolás Planterose, Nora Arias Ruiz, Núria, Oficina de Innovación Cívica, Oriol Valls, Óscar Veciana, Ourania Altouva, Oleguer Garriga, Paisaje Transversal SLL, Panagiotis Vasileiou - Sofias Giannakoulias, Patrick Murphy Corella, Pau Serra Bou, Paula Catalán Gasulla, Phu Loc Nguyen, Pouliou Kalliopi, Punt 6, Raquel Cardona, Raúl, Ricard Subirats, Ricardo Naval, Sally Guzmán Peñafiel, Sara Bella, Sara Descalzo Grée, Serafina Amoroso, Stasiana, Tani Gay, Tasos Katsaros, Teo Arkitektura, Teresa Garrido, Teresa Mejón Artigas, Tesa, Tina Codina, Tipi Gara, Toulla Chrysostomou, Vasia Katramadaki, Vasiliki Charalambous, Víctor Rodilla Bolañ, Xavi Benzekri Pellejà, Xavier Goula, Zaida Muxí.

Σας ευχαριστούμε από καρδιάς για την εμπιστοσύνη σας σε εμάς και σε αυτό το εγχείρημα.

Πρόλογος

Ο σχεδιασμός των χώρων δεν είναι ουδέτερος. Όπως κάθε άλλη κοινωνική κατασκευή, διέπεται από τις αξίες που συνθέτουν και αρθρώνουν την κοινωνία στην οποία ζούμε. Συνεπώς, οι σχεδιασμένοι χώροι αντικατοπτρίζουν την ιεραρχία των φύλων που χαρακτηρίζει την κοινωνία μας. Αυτό μπορούμε να το παρτηρήσουμε και στις αυλές των σχολείων, φορώντας "τα μωβ γυαλιά", δηλαδή, όταν προσεγγίσουμε το σχολείο από την οπτική της ισότητας και του φύλου.

Όπως εξηγείται σε αυτόν τον οδηγό, «υπάρχει σύνδεση μεταξύ του σχεδιασμού των χώρων, της κοινωνικής κατασκευής του φύλου και των διαφορών στην εκπαίδευση που λαμβάνουν αγόρια και κορίτσια». Αυτό σημαίνει ότι το κάθε παιδί θα μάθει στη σχολική αυλή έναν συγκεκριμένο τρόπο να σχετίζεται με το χώρο. Εάν δεν παρατηρηθεί και αναλυθεί αυτή η διαδικασία, θα διαποτιστεί από σεξιστικά πρότυπα που υποτιμούν τα κορίτσια και προάγουν την ηγεμονική αρρενωπότητα, με περισσότερο ή λιγότερο σαφή δυναμική της ανισότητα των φύλων.

Μπορούμε να πούμε ότι η αυλή του σχολείου είναι ένας από τους πρώτους δημόσιους χώρους όπου τα παιδιά μας μαθαίνουν να κοινωνικοποιούνται. Με την πάροδο του χρόνου, ό, τι βιώνεται εκεί θα καταλήξει να παρατηρείται και στους δημόσιους χώρους της ενηλικίωσης. Εδώ έγκειται η σπουδαιότητα της έγκαιρης παρέμβασης στους χώρους αυτούς.
Για όλα αυτά, είμαι στην ευχάριστη θέση να σας παρουσιάσω αυτόν τον οδηγό, με τίτλο «Η σχολική αυλή, ένας χώρος ισότητας» που επιδιώκει να βελτιώσει χώρους του σχολείου μέσω μίας συμμετοχικής παρατήρησης και ανάπτυξης προτάσεων.

Στόχος είναι να προσεγγίσουμε από κοινού τα βασικά ζητήματα που επηρεάζουν τα παιδιά μας και γι 'αυτό είναι σημαντικό να έχουμε τη συναίνεση και τη συμμετοχή ολόκληρης της εκπαιδευτικής κοινότητας. Χωρίς να ξεχνάμε να ακούμε τη φωνή των μαθητών και των μαθητριών και λαμβάνοντας υπόψη την έκφραση της εμπειρίας τους. Πρόκειται για μία διαδικασία προβληματισμού και συλλογικής μάθησης. Λόγω του μετασχηματιστικού δυναμικού της, δεν μπορεί να είναι μια εξωτερική ή από τα πάνω διαδικασία.

Ο οδηγός διαπνέεται από τις αξίες της συνεργασίας και της συλλογικής λήψης αποφάσεων. Δεν προτείνει ένα κλειστό μοντέλο εφαρμογής, αλλά μία διαδικασία ευέλικτη και ανοιχτή. Μπορεί να προσαρμοστεί στην κάθε ξεχωριστή περίπτωση, με σεβασμό στις διαφορετικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες. Όλα τα παραπάνω δε θα μπορούσαν να μην αντιπροσωπεύουν αξίες παραδοσιακά συνδεδεμένες με τη θυληκότητα σε αντίθεση με ανταγωνιστικές και επιβλητικές θεωρήσεις που ενισχύουν την αποκαλούμενη «τοξική αρρενωπότητα».

Η χωρική διάσταση, εξακολουθεί να είναι μια πτυχή που ελάχιστα λαμβάνεται υπόψη για την επίτευξη της ισότητας των φύλων στα σχολεία. Επομένως, πρέπει να τονίσουμε την καινοτόμο συμβολή αυτού του οδηγού και να συγχαρούμε τις συντάκτριες για το υπέροχο έργο που επιτέλεσαν.

Χαιρετίζουμε αυτόν τον οδηγό, σχεδιασμένο να εφαρμοστεί στα δημοτικά σχολεία, με στόχο την επίτευξη εκπαιδευτικών χώρων που προσφέρουν ίσες ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά. Ο οδηγός θα βοηθήσει αδιαμφισβήτητα συμπληρώνοντας και εμπλουτίζοντας όλο το έργο που έχει επιτελεσθεί στον τομέα της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης εδώ και πολύ καιρό στο Δήμο της Santa Coloma.

Núria Parlon
Δήμαρχος Santa Coloma de Gramenet

Περιεχόμενα

Σημείωμα των συγγραφέων

Υπάρχει μια δυναμική στη σχέση μεταξύ του σχεδιασμού των χώρων, της κοινωνικής κατασκευής του φύλου και της χωρικής εκπαίδευσης που λαμβάνουν τα παιδιά. Με βάση τα στερεότυπα και την έμφυλη ιεραρχία, στις αυλές των σχολείων αναπαράγονται τόσο οι παραδοσιακά θηλυκοί και αρσενικοί ρόλοι των φύλων, όσο και τα φαινόμενα αποκλεισμού ή υποβιβασμού λόγω του φύλου. Ακόμη, οι ιδιότητες των χώρων επηρεάζουν τη χρήση που κάνουν σε αυτούς κορίτσια και αγόρια. Όλα τα παραπάνω, ενισχύουν έναν διαχωρισμό στη χρήση των χώρων, αλλά και τον τρόπο οικειοποίησης του.

Ο εκπαιδευτικός τομέας αναπαράγει πατριαρχικά πρότυπα που δημιουργούν διαφορετικές ταυτότητες για τα κορίτσια και τα αγόρια, καθορίζοντας τους ρόλους που διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλο[1]. Μεταξύ των πιο σημαντικών παραγόντων βρίσκονται οι χώροι και οι σχολικοί χρόνοι, οι σχέσεις που αναπτύσσονται στο σχολείο με όλη τους την πολυμορφία και πολυπλοκότητα, οι ανισότητες που υπάρχουν, το ίδιο το εκπαιδευτικό υλικό, η γνώση που διδάσκεται στις τάξεις, οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών και των μαθητών/τριών, το περιεχόμενο και η γλώσσα των σχολικών βιβλίων, των παιχνιδιών, των σχέσεων των δασκάλων και των γονέων κλπ. Στο χωρικό επίπεδο, καθορίζει τη θέση του κέντρου στο γεωγραφικό-κοινωνικό πλαίσιο, την κατασκευή του κτιρίου, τη διάταξη της αυλής, τη χρήση των αυλών, τον φωτισμό, το μέγεθος και τη χρήση των κοινών χώρων, της βλάστησης κλπ[2].

Διαφορετικές μελέτες έχουν δείξει ότι στα σχολεία, ο χώρος της αυλής είναι εκεί όπου οι ανισότητες μεταξύ των φύλων γίνονται πιο έκδηλες, ως εκ τούτου, είναι οι πλέον κατάλληλοι χώροι για την παρατήρηση και την ανάπτυξη παρεμβάσεων για την ισότητα των φύλων[3].

Γιατί να εστιάσουμε σε αυτούς τους χώρους; Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι χώροι που προσδιορίζονται για πιο τυπικές και οριοθετημένες χρήσεις και με αυστηρότερους κανόνες. Στη σχολική αυλή οι εκπαιδευτικοί τείνουν να παρεμβαίνουν λιγότερο και να δίνουν περισσότερη ελευθερία στα παιδιά. Με αυτό τον τρόπο οι κοινωνικοί και πολιτιστικοί ρόλοι επιβάλλονται με μεγαλύτερη σαφήνεια, δημιουργώντας ανισότητες[4]. Τα αγόρια συνήθως καταλαμβάνουν τον κεντρικό χώρο της αυλής και έχουν ενεργό ρόλο στο παιχνίδι χρησιμοποιώντας τον χώρο δυναμικά. Γενικά, οι τρόποι παιχνιδιού που επιλέγουν είναι επεμβατικοί. Τα κορίτσια συνήθως χρησιμοποιούν τις γωνίες και τους περιμετρικούς χώρους, παρουσιάζοντας περισσότερο παθητική και στατική συμπεριφορά. Ο τύπος παιχνιδιού που γενικά αναπτύχθηκε για τα κορίτσια είναι το συμβολικό παιχνίδι. Οι συνειδητοποιήσεις που έχουν τα παιδιά στο σχολικό προαύλιο, καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο τοποθετούνται και αλληλεπιδρούν και με τον ευρύτερο δημόσιο χώρο στη ζωή τους.

Ένας τρόπος αποφυγής αυτού θα ήταν ένα σχολείο μικτής εκπαίδευσης, που εκπαιδεύει για την ισότητα μέσα από τη διαφορετικότητα, επανεξετάζοντας γνώσεις και στάσεις που ενθαρρύνουν και ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου, σε όλο το εκπαιδευτικό του περιεχόμενο και δράσεις. Οι εμπειρίες μικτής εκπαίδευσης μέχρι στιγμής επικεντρώνονται στη βελτίωση του περιεχομένου, όπως η γλώσσα και το διδακτικό υλικό, και τις προσδοκίες των εκπαιδευτικών από τους/τις μαθητές/τριες. Ποικίλες έρευνες αναγνωρίζουν το σχολείο ως βασικό χώρο για την ενσωμάτωση των εννοιών και των θεωρήσεων και την επιρροή του σε άλλους κοινωνικούς παράγοντες αλλά, στις προσεγγίσεις τους, δεν λαμβάνουν υπόψη την επίδραση του σχεδιασμού του χώρου[5]. Παράλληλα, ερευνητές/τριες, έχουν μελετήσει τις στρατηγικές της οικειοποίησης και κυριαρχίας του χώρου από τους/τις μαθητές/τριες, αλλά δεν έχουν αντιμετωπίσει το φύλο ως ένα συγκεκριμένο παράγοντα στη δημιουργία ανισοτήτων ή, αν και έχουν παρατηρήσει ότι υπάρχουν διαφορές στη χρήση διαφόρων χώρων δεν έχουν αναλύσει τα αίτια της ανισότητας[6]. Οι περισσότερες από αυτές τις μελέτες βασίζονται στις αντιλήψεις και τα κριτήρια των ερευνητών/τριών και δεν λαμβάνουν υπόψη τις εμπειρίες των μαθητών/τριών ούτε ενισχύουν τη συμμετοχή του διδακτικού προσωπικού.

Η Maria Rönnlund (2015) μελέτησε τις διαδικασίες κατασκευής ταυτότητας φύλου στην αυλή ενός σχολείου της Σουηδίας που βασίζεται στις ιστορίες των αγοριών και των κοριτσιών που συμμετέχουν στην έρευνα. Σύμφωνα με τη μελέτη της, η ποικιλία χώρων στην αυλή συμβάλλει στην κατασκευή διαφοροποιημένων ταυτοτήτων φύλου, οι οποίες μπορούν να είναι μεμονωμένες ή ομαδικές, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι οι αυλές με μεγαλύτερη ποικιλία χώρων και στοιχείων ευνοούν την ανάπτυξη διαφορετικών τρόπων επεξεργασίας της έμφυλης ταυτότητας, σε σύγκριση με τις αυλές με χαμηλή χωρική ποικιλομορφία.

“Προχωράμε προς την ισότητα.”

Η ένωση CoeducAction και μερικά από τα μέλη της, η Marina Subirats, η Amparo Tomé και η Anna Carreras, έχουν πραγματοποιήσει παρεμβάσεις σε δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία με στόχο την εξάλειψη των ανισοτήτων και της ιεραρχίας των φύλων στο σχολικό χώρο. Το έργο τους, που βασίζεται σε στρατηγικές έρευνας-δράσης, επικεντρώνεται στην από κοινού εργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς για τη μετατροπή των σχολικών δραστηριοτήτων, των στερεοτύπων και των προσδοκιών των φύλων στη σχέση εκπαιδευτικού - παιδιού και τη διαχείριση των χώρων παιχνιδιού, ιδιαίτερα των αυλών. Παρόλο που το έργο τους αναγνωρίζει το χώρο ως καθοριστικό παράγοντα στη συντήρηση του σεξισμού στα σχολεία, δεν αναλύουν τα χαρακτηριστικά του σε βάθος ούτε προτείνουν ποιοτικές αλλαγές στη διαμόρφωσή του.

Οι προσπάθειες ποσοτικοποίησης των κοινωνικών και ψυχολογικών πτυχών του χώρου οδήγησαν αρκετούς συγγραφείς να αναπτύξουν μεθόδους παρατήρησης, ή/και αξιολόγησης χώρων. Οι Gary T. Moore[7] και Paul J. Tranter και Karen Malone[8] συστηματοποίησαν μεθόδους παρατήρησης των παιδικών χώρων που συσχετίζουν τις στάσεις και τα πρότυπα σχέσεων μεταξύ αγοριών και κοριτσιών με τη θέση τους στο χώρο και ανέπτυξαν συστήματα για την αξιολόγηση της ποιότητας αυτών των χώρων.

Ωστόσο, η διάσταση του φύλου δεν ελήφθη υπόψη κατά την εκπόνηση των προτάσεών τους. Ο Xavier Bonal (2000) παρουσίασε μια μέθοδο διάγνωσης με βάση την οπτική του φύλου σε σχολεία. Το προτεινόμενο σύστημα έχει σχεδιαστεί για να εφαρμόζεται εύκολα και από οποιοδήποτε άτομο, αν και δεν λαμβάνει υπόψη τις ποιοτικές πτυχές του χώρου. Οι Col·lectiu Punt 6[9] και οι Equal Saree[10] έχουν αναπτύξει μεθόδους για την ανάλυση της ποιότητας των αστικών χώρων και προτάσεις για τη βελτίωσή του από την οπτική του φύλου.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους τους ανθρώπους και τις συλλογικότητες οι οποίες, από τη θεωρία και την πρακτική, έχουν ανοίξει το δρόμο. Όλα τα προηγούμενα παραδείγματα μας ενέπνευσαν να καταρτίσουμε αυτόν τον οδηγό.

1 Subirats, Marina (1994). «Conquistar la igualdad: la coeducación hoy». Revista Iberoamericana de educación, 6, 49-78.

2 Tomé, Amparo (2008). Οδηγός καλών πρακτικών «Diagnóstico del centro en materia de igualdad entre hombres y mujeres». Vitoria-Gasteiz: Emakunde.

3 Bonal, Xavier (2000). Cambiar la escuela: la coeducación en el patio de juegos. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona.
Carreras, Anna (2011). La construcció dels gèneres des del bressol: recerca sobre la construcció de les identitats de gènere a la primera infància. Ajuts a la Recerca Francesca Bonnemaison 2011.
Carreras, Anna; Subirats, Marina και Tomé, Amparo (2012). «La construcción de los géneros en la etapa 0-3: primeras exploraciones». Στο: García, Jorge i Gómez, Maria Begoña (coord.) Diálogos en la cultura de la paridad: reflexiones sobre feminismo, socialización y poder. Universidad de Santiago de Compostela, 35-56.

4 Rönnlund, Maria (2015). «Schoolyard stories: Processes of gender identity in a "children's place"». Childhood, 22 (1), 85-100.

5 Öhrn, Elisabet (2009) «Challenging Sexism? Gender and Ethnicity in the Secondary School», Scandinavian Journal of Educational Research, 53:6, 579-590.
Fuller, Kay (2010). «Talking about gendered headship: how do women and men working in schools conceive and articulate notions of gender?», Journal of Educational Administration and History, 42:4, 363-382.

6 Reh, Sabine; Rabenstein, Kerstin i Fritsche, Bettina (2011). «Learning spaces without boundaries? Territories, power and how schools regulate learning». Social & Cultural Geography, 12, 83-98.
Dyment, Janet i O'Connell, Timothy S. (2013). «The impact of playground design on play choices and behaviors of pre-school children», Children's Geographies, 11:3, 263-280.

7 Moore, Gary T. (1994). Early Childhood Physical Environment Observation Schedules and Rating Scales: Preliminary Scales for the Measurement of the Physical Environment of Child Care Centers and Related Environments. Center for Architecture and Urban Planning Research, University of Wisconsin-Milwaukee.

8 Tranter, Paul J. i Malone, Karen (2004). «Geographies of environmental learning: an exploration of children's use of school grounds». Children's Geographies, 2:1, 131-155.

9 Ciocoletto, Adriana i Col·lectiu Punt 6 (2014). Espacios para la vida cotidiana. Auditoría de calidad urbana con perspectiva de género. Barcelona: Comanegra.

10 Amat et al. (2015) Camina Tamshi. Recomanacions urbanes amb perspectiva de gènere. Barcelona.

Παρουσίαση

Τι περιλαμβάνει ο οδηγός;
Ο οδηγός προτείνει παρεμβάσεις με στόχο την ισότητα των φύλων στις σχολικές αυλές, την παρατήρηση, τον συμμετοχικό σχεδιασμό και την αλληλεπίδραση της σχολικής κοινότητας, η οποία συνεπάγεται μια διαδικασία προβληματισμού για την εκπαίδευση και τη συμμετοχική μάθηση.
Ο οδηγός είναι σχεδιασμένος για να εφαρμόζεται στις αυλές των δημοτικών σχολείων για την δημιουργία εκπαιδευτικών χώρων που προσφέρουν ίσες ευκαιρίες σε όλους τους ανθρώπους.
Δεν είναι ένα κλειστό μοντέλο αλλά προσφέρει εργαλεία αναφοράς που σας ενθαρρύνουμε να επεκτείνετε, να τροποποιήσετε και να προσαρμόσετε στην εκάστοτε περίπτωση.

Γιατί γράφτηκε;
Υπάρχει μια σχέση μεταξύ του σχεδιασμού των χώρων, της κοινωνικής υπόστασης του φύλου και της εκπαίδευσης που λαμβάνουν τα παιδιά. Ο τρόπος που τοποθετούμαστε και συνδεόμαστε με τον χώρο που μας περιβάλλει είναι κάτι που μαθαίνεται στη σχολική αυλή και στη συνέχεια αναπαράγεται στους δημόσιους χώρους. Επομένως, οι αυλές αποτελούν βασικούς τομείς για την παρατήρηση και την ανάπτυξη παρεμβάσεων με στόχο την ισότητα των φύλων.
Παρόλο που υπάρχουν οδηγοί με συστάσεις για το σχεδιασμό σχολικών χώρων, δεν συμπεριλαμβάνεται σε αυτούς η διάσταση του φύλου. Παράλληλα, εξακολουθούν να υπάρχουν ελάχιστες προσεγγίσεις με στόχο την επίτευξη της ισότητας των φύλων στο σχολείο, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τη χωρική διάσταση.
Αυτός ο οδηγός προτείνει μια μεθοδολογία για τη μελέτη και την παρέμβαση στην ισότητα των φύλων με έμφαση στη βελτίωση των χώρων με βάση σε αναλύσεις και συνδιαμορφωμένες προτάσεις.

Πώς δημιουργήθηκε;
Ο οδηγός αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια του πιλοτικού προγράμματος που πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Πρωτοβάθμιας και Βρεφονηπιακής Εκπαίδευσης (Centre d'Educació Infantil i Primària - CEIP) Joan Solans de Granollers, στη Βαρκελώνη, κατά το σχολικό έτος 2014-2015. Το έργο αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο μιας ερευνητικής δράσης με συντονίστρια τη Dafne Saldaña στο πλαίσιο της διδακτορικής διατριβής της με επιβλέπουσα την Anna Ortiz και με τη συμμετοχή της τρίτης τάξης του δημοτικού και με την υποστήριξη του Δημοτικού Συμβουλίου της περιοχής Granollers.

Σε ποιους/ες απευθύνεται;
Ο οδηγός μπορεί να χρησιμοποιηθεί από δημοτικά σχολεία ή δημόσιους φορείς που επιθυμούν να συμπεριλάβουν την ισότητα των φύλων ως βασικό στόχο των σχολικών προγραμμάτων.

Πώς χρησιμοποιούμε τον οδηγό;
Η μεθοδολογία προτείνει την υλοποίηση μιας σειράς δραστηριοτήτων που οργανώνονται στα ακόλουθα τμήματα:

Α. ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Β. ΑΝΑΛΥΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΥΛΗ
Γ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
Δ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Προκειμένου να εξασφαλιστεί μια ολοκληρωμένη διαδικασία, προτείνεται να διεξάγονται οι μέγιστες δυνατές δραστηριότητες σε κάθε ενότητα.
Κάθε δραστηριότητα αποτελείται από Τεχνικά Στοιχεία όπου αναφέρεται ο στόχος, οι συμμετέχοντες/ουσες, ο ενδεικτικός χρόνος και το απαραίτητο υλικό υποστήριξης, και τη Διαδικασία όπου αναλύονται τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν και οι δραστηριότητες που απαιτούνται.

Σε όλο τον οδηγό, μετά από την περιγραφή της διαδικασίας κάθε δραστηριότητας, φαίνονται στα δεξιά σημειώσεις με εικονίδια μικρών πουλιών να κατευθύνονται προς τα δεξιά και δίνουν χρήσιμες συμπληρωματικές συμβουλές για την εφαρμογή των δραστηριοτήτων.

Όταν μια δραστηριότητα απαιτεί υλικό υποστήριξης για τη συλλογή δεδομένων ή / και την τήρηση των οδηγιών ανάλυσης, φαίνονται εικονίδια με μικρά πουλιά που κατευθύνονται προς τα αριστερά, υποδεικνύοντας ότι μπορείτε να μεταβείτε στον εξής σύνδεσμο: www.equalsaree.org . Σε αυτόν τον σύνδεσμο μπορείτε επίσης να κατεβάσετε ολόκληρο τον οδηγό σε ηλεκτρονική μορφή.

1 Saldaña, Dafne (2015). El Pati de l'escola en igualtat. Diagnosi i intervenció de gènere als espais d'esbarjo.

“Βελτιώνουμε τις αυλές των δημοτικών σχολείων.”

Μεθοδολογία

Ο οδηγός προτείνει μια συμμετοχική μεθοδολογία για την παρατήρηση και την ανάπτυξη προτάσεων με στόχο την ισότητα των φύλων στις αυλές των δημοτικών σχολείων μέσω μιας διαδικασίας προβληματισμού και συλλογικής μάθησης. Η μεθοδολογία υποστηρίζει τη διαδικασία μετασχηματισμού των αυλών των δημοτικών σχολείων με στόχο τη δημιουργία εκπαιδευτικών χώρων που να προσφέρουν ίσες ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά. Ακολουθούν τα τέσσερα κεφάλαια που συνθέτουν τη μεθοδολογία και, στις επόμενες σελίδες, περιλαμβάνεται ένα διάγραμμα που διευκολύνει την κατανόησή τους.

Α. ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Πρόκειται για το ξεκίνημα της διαδικασίας. Στην ενότητα 1. Ξεκινάμε το πρόγραμμα, η επιτροπή παρακολούθησης οργανώνει το πρόγραμμα και συντονίζει τη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η δεύτερη ενότητα δραστηριοτήτων 2. Μοιραζόμαστε το πρόγραμμα, ξεκινάει και συνεχίζει καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας τη διάδοση του προγράμματος.

Β. ΑΝΑΛΥΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΥΛΗ
Στο κεφάλαιο αυτό προτείνεται μια σειρά δραστηριοτήτων για να γίνει συμμετοχική παρατήρηση. Από τη μία πλευρά, οι δραστηριότητες της ενότητας 3. Προετοιμάζουμε την παρατήρηση, χρησιμεύουν για να παρατηρηθούν οι ανισότητες μεταξύ των φύλων στην αυλή. Και από την άλλη πλευρά, στις δραστηριότητες των ενοτήτων 4. Παρατηρούμε την αυλή και 5. Ακούμε τα παιδιά, συλλέγονται τα δεδομένα που, αφού αναλυθούν, συμβάλλουν στη δημιουργία των κριτηρίων βελτίωσης της σχολικής αυλής του κεφαλαίου Γ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Γ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
Το κεφάλαιο αυτό αποτελείται από δύο ομάδες δραστηριοτήτων. Η ενότητα 6. Συγκεντρώνουμε τα συμπεράσματα βοηθά στην ταξινόμηση και την ανάλυση των αποτελεσμάτων των ενοτήτων 4. Παρατηρούμε την αυλή και 5. Ακούμε τα παιδιά της συμμετοχικής διάγνωσης από τις δραστηριότητες 6.1. Πίνακας συμπερασμάτων και 6.2. Συλλογικός χάρτης . Στην ενότητα 7. Καθορίζουμε τις στρατηγικές υποστήριζεται η επιλογή των στρατηγικών βελτίωσης της αυλής από τον κατάλογο των συστάσεων που εκπονήθηκαν για αυτό το χώρο.

Δ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Το κεφάλαιο αυτό συνοδεύει τη διαδικασία του συμμετοχικού ανασχεδιασμού της αυλής μέσω των δραστηριοτήτων της ενότητας 8. Αναπτύσσουμε προτάσεις και, τέλος, της ενότητας 9. Μεταφέρουμε τις προτάσεις , όπου γίνεται η καθοδήγηση στο να συμπεριληφθεί ένα τεχνικό έγγραφο που περιέχει τεχνικά σχέδια και περιγραφές, απαραίτητα για την κατασκευή των προτάσεων παρεμβασης στην αυλή.

Οι προτάσεις παρεμβάσεων στον χώρο της αυλής έχουν εκπονηθεί από τις συγγραφείς του οδηγού.

“Υποστηρίζουμε τη διαδικασία της αλλαγής.”

Οργανώνουμε το πρόγραμμα

1. Ξεκινάμε το πρόγραμμα

1.1. Συμμετέχοντες/ουσες
1.2. Στόχοι
1.3. Κριτήρια μελέτης
1.4. Υλικό υποστήριξης
1.5. Χρονοδιάγραμμα

2. Μοιραζόμαστε το πρόγραμμα

2.1. Διάδοση του προγράμματος
2.2. Συναντήσεις παρακολούθησης
2.3. Δραστηριότητες με τους γονείς

Αναλύουμε την αυλή

3. Προετοιμάζουμε την παρατήρηση

3.1. Ερωτήσεις προβληματισμού
3.2. Συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς

4. Παρατηρούμε την αυλή

4.1. Χαρακτηριστικά της αυλής
4.2. Αναγνώριση των ζωνών της αυλής
4.3. Συλλογικός χάρτης
4.4. Εξερεύνηση του περιβάλλοντος χώρου

5. Ακούμε τα παιδιά

5.1. Ερωτηματολόγιο
5.2. Βιωματική αποτύπωση
5.3. Συζήτηση στην τάξη

Αναπτύσσουμε κριτήρια

6. Συγκεντρώνουμε τα συμπεράσματα

6.1. Πίνακας συμπερασμάτων
6.2. Συλλογικός χάρτης

7. Καθορίζουμε τις στρατηγικές

7.1. Ανάπτυξη στρατηγικών

Προτείνουμε αλλαγές

8. Αναπτύσσουμε προτάσεις

8.1. Συμμετοχικός σχεδιασμός
8.2. Συλλογική συναίνεση

9. Μεταφέρουμε τις προτάσεις

9.1. Τεχνική τεκμηρίωση

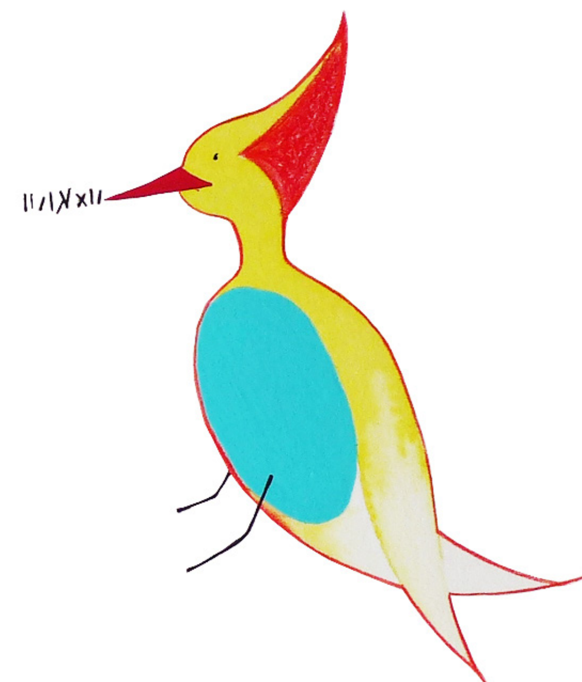
Α

Οργανώνουμε το πρόγραμμα

Η ενότητα αυτή προτείνει μια σειρά δραστηριοτήτων που βοηθούν στην οργάνωση του προγράμματος και της ομάδας εργασίας, δίνοντας παράλληλα κατευθυντήριες γραμμές για τον συντονισμό μιας διαδικασίας που θα συμπεριλάβει διαφορετικούς ανθρώπους. Επίσης, προτείνει μηχανισμούς για την εδραίωση και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων του προγράμματος.

1. Ξεκινάμε το πρόγραμμα

Ορίζουμε τους ρόλους σε όσα άτομα συμμετέχουν στο πρόγραμμα και οργανώνουμε τις δραστηριότητες. Είναι σημαντικό να μοιραστούν τις προσδοκίες τους οι συμμετέχοντες/ουσες, να καθοριστούν οι στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν και να προετοιμαστεί το απαιτούμενο υλικό για την πραγματοποίηση του προγράμματος.

1.1. Συμμετέχοντες/ουσες

Το πρώτο βήμα είναι η εκπαίδευση και ο συντονισμός της ομάδας εργασίας. Πρόκειται να ξεκινήσει μια συλλογική διαδικασία και είναι σημαντικό να αισθανόμαστε όλοι/ες άνετα με το ρόλο που θα έχουμε.
Στη συνέχεια, θα καθοριστούν οι ρόλοι που θα έχει το κάθε άτομο στα διάφορα στάδια του προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις ικανότητες και το φόρτο εργασίας των εκπαιδευτικών. Τα πιο κάτω μοντέλα αναφοράς μπορεί να σας φανούν χρήσιμα:

Σχολείο

Το πρόγραμμα αυτό επικεντρώνεται στη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας, καθώς πρόκειται για μία συλλογική διαδικασία με στόχο την αλλαγή της χρήσης του σχολικού προαυλίου.

ΕΠ Επιτροπή Παρακολούθησης:
Συντονίζει τη διαδικασία και τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων. Είναι σε επαφή με το τεχνικό προσωπικό που συνοδεύει το πρόγραμμα, με τους μαθητές και της μαθήτριες, με το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό και τους γονείς. Προτείνεται η συγκρότηση της από διαφορετικούς ανθρώπους της εκπαιδευτικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί, μαθητές/τριες, εκπρόσωποι συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, κτλ).

ΕΟ Εκπαιδευτική Ομάδα:
Συμμετέχει στις δραστηριότητες για την ανάλυση και την πρόταση που αποτελούν μέρος της συλλογικής διαδικασίας για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την πρόληψη των έμφυλων ανισοτήτων.

Μ Μαθητές/τριες:
Οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν τον κύριο ρόλο στη διαδικασία, καθώς αυτή επικεντρώνεται στις δικές τους εμπειρίες και επιθυμίες σε σχέση με την ιεραρχία και τις έμφυλες ανισότητες στη χρήση του χώρου. Μπορεί να συμμετάσχει όλος ο μαθητικός πληθυσμός του σχολείου, ανάλογα με το μέγεθος του σχολείου, τον συνολικό αριθμό των μαθητών και μαθητριών και το χρόνο που μπορεί να διατεθεί για τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

Γ Γονείς:
Αποτελούν μέρος της συλλογικής διαδικασίας για την αλλαγή της σχολικής αυλής και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις έμφυλες ανισότητες.

Τεχνική Ομάδα ΤΟ

Είναι η ομάδα που συνοδεύει τη συλλογική διαδικασία, διασφαλίζει ότι τηρούνται οι καθορισμένοι στόχοι έχοντας υπόψη τα κριτήρια που έχουν τεθεί και παρέχει τα τεχνικά εργαλεία για το σχεδιασμό του χώρου. Τα άτομα αυτά πρέπει να έχουν κατάρτιση σχετική με τις σπουδές φύλου και τεχνικές γνώσεις για την ανάπτυξη των χωρικών παρεμβάσεων.

Διεύθυνση Σχολείου ΔΣ

Αν η μεθοδολογία εφαρμόζεται σε ένα δημόσιο σχολείο, τότε η διοίκηση μπορεί να ακολουθήσει και να συμμετάσχει στη διαδικασία παίρνοντας μέρος στις συναντήσεις. Με αυτό το τρόπο θα γνωρίζει τα αποτελέσματα έχοντας τη δυνατότητα να ενεργεί ανάλογα.

1.2. Στόχοι

Οι διαφορετικές δραστηριότητες της μεθοδολογίας ταξινομούνται σύμφωνα με τους στόχους που μας βοηθούν να επιτύχουμε. Μπορούμε να τις αναγνωρίσουμε με τον παρακάτω τρόπο:

Συλλογή δεδομένων
Στόχος αυτών των δραστηριοτήτων είναι η συλλογή πληροφοριών για την πραγματοποίηση παρατηρήσεων.

Ευαισθητοποίηση
Στόχος αυτών των δραστηριοτήτων είναι ο ατομικός και συλλογικός προβληματισμός σχετικά με έμφυλες ανισότητες, παρέχοντας εργαλεία για τον εντοπισμό και την αντιμετώπισή τους.

Δράση αλλαγής
Είναι οι δραστηριότητες που καθιστούν ορατές τις έμφυλες ανισότητες στη χρήση του χώρου κάνοντας βήματα για την εξάλειψη τους.

1.3. Κριτήρια μελέτης

Οι επιλεγμένες παράμετροι μας επιτρέπουν να αναλύσουμε και να σχεδιάσουμε τους χώρους από ποιοτική άποψη, προκειμένου να δημιουργήσουμε χώρους για όλους και όλες, αποφεύγοντας τις ανισότητες των φύλων.

Π Ποικιλομορφία
Είναι η ποικιλία των χώρων και των στοιχείων που τους συνθέτουν. Η ποικιλομορφία ευνοεί την πιο ίση κατανομή και χρήση της αυλής.

Ε Ευελιξία
Είναι η ικανότητα ενός χώρου ή ενός στοιχείου να προσαρμόζεται σε διαφορετικές καταστάσεις και χρήσεις. Η ευελιξία επιτρέπει την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με στερεότυπα και δε διαχωρίζουν τα φύλα.

Σ Συσχετισμοί
Είναι οι σχέσεις που δημιουργούνται μεταξύ δυο στοιχείων ή δυο χώρων (αποστάσεις, ορατότητα, μεταβάσεις, κτλ). Εάν αυτές είναι επαρκείς, τότε, αποτρέπουν την δημιουργία ιεραρχιών ή/και διαχωρισμών, αποφεύγοντας την επιβολή της μιας δραστηριότητας στην άλλη.

Α Άνεση
Είναι τα χαρακτηριστικά των στοιχείων ή των χώρων που επηρεάζουν την ποιότητα ζωής των ανθρώπων που τα χρησιμοποιούν. Η άνεση αυξάνει την φυσική και ψυχολογική ευημερία, ενισχύοντας την αξία της φροντίδας.

Εκ Εκπροσώπηση
Είναι η αναγνώριση, η πραγματική και συμβολική προβολή, η ισότιμη συμμετοχή στην λήψη αποφάσεων από κάθε άτομο που αποτελεί την εκπαιδευτική κοινότητα. Αν η εκπροσώπηση είναι ισότιμη, τότε προωθούνται μη σεξιστικές αξίες και συμπεριφορές που απεικονίζονται και στη χρήση των χώρων.

1.4. Υλικό υποστήριξης

Για την πραγματοποίηση της παρατήρησης χρειαζόμαστε υποστηρικτικό υλικό δύο ειδών:

1. Υλικό που συμπεριλαμβάνεται σε αυτόν τον οδηγό: κατευθυντήριες γραμμές και πίνακες για την ανάπτυξη των διαφόρων δραστηριοτήτων
Β. ΑΝΑΛΥΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΥΛΗ
Γ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ και
Δ. ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ ΑΛΛΑΓΕΣ.

2. Ειδικό υλικό για το κάθε σχολείο: κάτοψη, φωτογραφίες της αυλής κ.ά.

1.5. Χρονοδιάγραμμα

Για τη διευκόλυνση του συντονισμού του προγράμματος, σχεδιάζουμε ένα χρονοδιάγραμμα με τις διάφορες δραστηριότητες και ημερομηνίες που επιλέγονται ανάλογα με τη διαθεσιμότητα όλων των συμμετεχόντων/ουσών, των χώρων και των υλικών που χρειαζόμαστε.

Η επιτροπή παρακολούθησης και η τεχνική ομάδα συναντιόνται για να προγραμματίσουν τα διάφορα στάδια της διαδικασίας και τις δραστηριότητες της κάθε φάσης. Δημιουργείται ένα ημερολόγιο με κάθε δραστηριότητα στις επιλεγμένες ημερομηνίες, συμπεριλαμβάνοντας τους/τις συμμετέχοντες/ουσες. Έπειτα, αναρτάται σε ένα ορατό σημείο του σχολείου ούτως ώστε όλοι/ες να γνωρίζουν το πρόγραμμα. Οι δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν οι μαθητές/ριες μπορούν να ενταχθούν στο σχολικό ωράριο.

Ενότητα	Δραστηριότητα	Στόχοι	Συμμετέχοντες/ουσες	Συναντήσεις	Διάρκεια
2 Μοιραζόμαστε το πρόγραμμα	2.1. Διάδοση του προγράμματος		ΕΠ	βάσει κριτηρίων του σχολείου	
	2.2. Συναντήσεις παρακολούθησης		ΕΠ ΤΟ (Δ)	3	1ώ
	2.3. Δραστηριότητες με τις οικογένειες		ΕΠ ΤΟ Ο	1	1ώ 30’
3 Προετοιμάζουμε την παρατήρηση	3.1. Ερωτήσεις προβληματισμού		Ε	1	30’
	3.2. Συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς		ΕΠ Ε ΤΟ	1	1ώ
4 Παρατηρούμε την αυλή	4.1. Χαρακτηριστικά της αυλής		ΕΠ / Μ	1 / 1	1ώ
	4.2. Αναγνώριση των ζωνών της αυλής	Σ	ΕΠ	5	διαλείμματα
		Α	ΕΠ	1	1ώ
	4.3. Συλλογικός χάρτης	Σ	ΕΠ	10	διαλείμματα
		Α	ΕΠ	1	1ώ
	4.4. Εξερεύνηση του περιβάλλοντος χώρου		ΕΠ Ε Μ Ο ΤΟ	1	2ώ
5 Ακούμε τα παιδιά	5.1. Ερωτηματολόγιο	Σ	Μ	1	1ώ
		Α	ΕΠ Ε	1	3ώ
	5.2. Βιωματική αποτύπωση	Σ	Μ	3	1ώ 30’
		Α	ΕΠ Ε	1	2ώ
	5.3. Συζήτηση στην τάξη		Μ	1	1ώ 30’
6 Συγκεντρώ-νουμε τα συμπεράσματα	6.1. Πίνακας συμπερασμάτων		ΕΠ ΤΟ	1	1ώ
	6.2. Συλλογικός χάρτης		ΕΠ Μ Ε ΤΟ	1	2ώ
7 Καθορίζουμε τις στρατηγικές	7.1. Ανάπτυξη στρατηγικών		ΕΠ ΤΟ	1	2ώ
8 Αναπτύσσουμε προτάσεις	8.1. Συμμετοχικός σχεδιασμός		Μ	4	1ώ 30’
	8.2. Συλλογική συναίνεση		ΕΠ Μ Ε ΤΟ	1	2ώ
9 Μεταφέρουμε τις προτάσεις	9.1. Τεχνική τεκμηρίωση		ΕΠ ΤΟ	αναλόγως της πολυπλοκότητας των προτάσεων	

Σ Συλλογή στοιχείων Α Ανάλυση στοιχείων

A

2. Μοιραζόμαστε το πρόγραμμα

Προβάλλουμε το πρόγραμμα και προωθούμε τη συμμετοχή όλης της εκπαιδευτικής κοινότητας προτείνοντας δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και διάδοσης.

2.1. Διάδοση του προγράμματος

“Επικοινωνούμε το πρόγραμμα.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Δράση αλλαγής

Διευκόλυνση όλων των ατόμων που εμπλέκονται στο πρόγραμμα (γονείς, εκπαιδευτικοί, μαθητές/τριες κλπ.) να γνωρίζουν τους στόχους και να μπορούν να παρακολουθούν και να συμμετέχουν στις δραστηριότητες.

Συμμετέχοντες/ουσες
ΕΠ Επιτροπή Παρακολούθησης

Υλικό υποστήριξης
-

Προτεινόμενη διάρκεια
Με βάση τα κριτήρια του σχολείου

Διαδικασία

1. Ανακαλύπτουμε διάφορους διαύλους επικοινωνίας που χρησιμοποιεί το σχολείο σε δραστηριότητες που έχει πραγματοποιήσει ή για να επικοινωνήσει με τις οικογένειες των μαθητών/τριών. Χρησιμοποιώντας τους πιο δημοφιλής από αυτούς τους διαύλους επικοινωνίας, έχουμε πρόσβαση σε μεγαλύτερο εύρος ατόμων με γρήγορο και εύκολο τρόπο.

2. Πριν ξεκινήσει η εφαρμογή του προγράμματος, κάνουμε μια ανοιχτή παρουσίαση στους γονείς, το διδακτικό προσωπικό και τους/τις μαθητές/τριες του σχολείου. Παρουσιάζουμε τους στόχους, τις δραστηριότητες που θα διεξαχθούν και τους διαφορετικούς ανθρώπους που θα συμμετάσχουν στην υλοποίηση του προγράμματος.

3. Παρουσιάζουμε αναλυτικά τις δραστηριότητες του προγράμματος, τα στάδια και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

4. Παρουσιάζουμε τις τελικές προτάσεις που αναπτύχθηκαν και ευχαριστούμε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες που έλαβαν μέρος.

Συνιστάται η χρήση του blog ή της ιστοσελίδας του σχολείου, πραγματοποιώντας τακτικές δημοσιεύσεις.

Η τελική παρουσίαση μπορεί να οργανωθεί ως γιορτή όπου όλοι οι συμμετέχοντες/ουσες του προγράμματος μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις συνειδητοποιήσεις τους.

2.2. Συναντήσεις παρακολούθησης

“Μοιραζόμαστε συζητάμε και αξιολογούμε τη δράση.”

A

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Ευαισθητοποίηση

 Δράση αλλαγής

Συντονίζεται η διαδικασία της απο-κοινού διάγνωσης και του συμμετοχικού σχεδιασμού, παρακολουθείται η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, γίνεται συζήτηση των αποτελέσματων και αξιολογείται ο βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων/ουσών στο πρόγραμμα βάσει των αρχικών τους προσδοκιών.

Συμμετέχοντες/ουσες

ΕΠ Επιτροπή παρακολούθησης
ΤΟ Τεχνική Ομάδα
ΔΣ Διεύθυνση Σχολείου (αν κρίνεται απαραίτητο)

Υλικό υποστήριξης

-

Προτεινόμενη διάρκεια

3 συναντήσεις
1ώρα ανά συνάντηση

Διαδικασία

1. Συνιστάται να διεξάγονται τουλάχιστον **3 συναντήσεις** παρακολούθησης καθ ‘όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος: μία στην αρχή, μία μετά την ολοκλήρωση της ανάλυσης και μία μετά την ανάπτυξη προτάσεων.

2. Κατά την αρχική συνάντηση θα αναλυθούν οι στόχοι για τη διεξαγωγή της απο-κοινού παρατήρησης και του συμμετοχικού σχεδιασμού, θα καθοριστεί ο ρόλος του κάθε εμπλεκόμενου ατόμου και θα καθοριστεί χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Αυτή η συνάντηση θα οριστεί πριν από την έναρξη των δραστηριοτήτων.

3. Οι συναντήσεις χρησιμεύουν για την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται και την επαλήθευση της τήρησης των στόχων. Η επιτροπή παρακολούθησης εξηγεί πώς έχουν αναπτυχθεί οι διάφορες δραστηριότητες, τα πλέον συναφή αποτελέσματα μέχρι σήμερα και τις δυσκολίες που χρειάστηκε να αντιμετωπιστούν. Η τεχνική ομάδα επιλύει αμφιβολίες και συμβουλεύει για τη συνέχιση του προγράμματος. Αν είναι απαραίτητο, γίνονται οι κατάλληλες προσαρμογές για τη συνέχιση του προγράμματος και για να επιτευχθούν οι επιθυμητοί στόχοι. Μετά από κάθε συνάντηση, οι πληροφορίες μεταφέρονται σε όλους/ες τους/τις εκπαιδευτικούς και τους/τιες μαθητές.τριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

4. Μόλις ολοκληρωθεί η φάση της συμμετοχικής παρατήρησης, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται, δίνοντας έμφαση σε θετικές πτυχές, αλλά και σε πτυχές που χρειάζεται να βελτιωθούν. Μαζί, συμπληρώνετε τον πίνακα αποτελεσμάτων 6.1. και αποφασίζετε ποιες αλλαγές θα γίνουν στην αυλή με τη βοήθεια της ενότητας Γ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ.

5. Στο τέλος του προγράμματος, μετά την υποβολή των προτάσεων βελτίωσης, συμφωνείται ο τρόπος με τον οποίο οι αλλαγές που αποφασίστηκαν θα υλοποιηθούν και θα είναι αποτελεσματικές, μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες.

Για τις συναντήσεις βρείτε ένα χώρο αναφοράς, για παράδειγμα μία από τις αίθουσες διδασκαλίας του σχολείου, όπου όλοι/ες αισθάνονται άνετα.

2.3. Δραστηριότητες με τους γονείς

“Ενεργοποιούμε τις οικογένειες ως αρωγούς για την πρόληψη των ανισοτήτων.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Ευαισθητοποίηση

 Δράση αλλαγής

Ενθάρρυνση της συμμετοχής των γονέων στη διαδικασία και παροχή εργαλείων για τον εντοπισμό του σεξισμού στις καθημερινές σχέσεις με τα παιδιά τους.

Συμμετέχοντες/ουσες
ΕΠ Επιτροπή παρακολούθησης
ΤΟ Τεχνική Ομάδα
Γ Γονείς

Υλικό υποστήριξης
Προτζέκτορας

Προτεινόμενη διάρκεια
1 συνάντηση
1ώρα 30λεπ. ανά συνάντηση

Διαδικασία

1. Καλούμε τους γονείς για μια συνάντηση διάρκειας περίπου **1ώρας 30’**. Εξηγούμε τους στόχους της συνάντησης και της διαδικασίας που λαμβάνει χώρα στο σχολείο. Ενθαρρύνουμε τη συζήτηση ζητώντας τη γνώμη τους.

2. Αυξάνουμε την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ανισότητες των φύλων, θέτοντας παραδείγματα σεξισμού που μπορούν να παρατηρηθούν σε καθημερινές σχέσεις με τα παιδιά τους σε καταστάσεις εκτός του σχολείου. Χρησιμοποιούμε φωτογραφίες, εικόνες ή διαγράμματα για την απεικόνιση των παραδειγμάτων.

3. Εάν οι γονείς είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν, συμφωνείτε να πραγματοποιούν εβδομαδιαίες ή δεκαπενθήμερες δραστηριότητες με τα παιδιά τους. Μερικά παραδείγματα δραστηριοτήτων που μπορούν να πραγματοποιούν:

-Οι γονείς μπορούν να δείξουν στο παιδί τους ένα παιχνίδι της παιδικής τους ηλικίας. Στην τάξη κάθε παιδί εξηγεί το παιχνίδι αυτό στους/στις συμμαθητές/τριές του και μπορούν να το παίξουν στην αυλή.
-Οι γονείς μπορούν να πάνε στη βιβλιοθήκη και νε επιλέξουν να διαβάσουν με το παιδί τους μια ιστορία που να προάγει την ισότητα των φύλων. Στη συνέχεια, κάθε παιδί μπορεί να μεταφέρει στην τάξη την ιστορία που διάβασε.
-Οι γονείς σε συνεργασία με την επιτροπή παρακολούθησης μπορούν να δημιουργήσουν μια λίστα με 5 συχνές περιπτώσεις ανισοτήτων μεταξύ των φύλων που συμβαίνουν στο οικογενειακό περιβάλλον και 5 προτάσεις αποφυγής τους.

4. Καθολη τη διάρκεια του προγράμματος, συγκαλούμε συναντήσεις με τους γονείς για να μοιραστούμε και να συζητάμε τα αποτελέσματα.

Ρυθμίστε τις ώρες των συναντήσεων με στόχο να διευκολύνετε τη συμμετοχή όλων των γονέων και, αν είναι δυνατόν, προσφέρετε υπηρεσία απασχόλησης των παιδιών.

Β
Αναλύουμε την αυλή

Σε αυτή την ενότητα προτείνουμε μια σειρά δραστηριοτήτων για τη συμμετοχική παρατήρηση της αυλής. Οι δραστηριότητες στοχεύουν στην επίτευξη διαφορετικών στόχων σε σχέση με τη συλλογή δεδομένων και την ευαισθητοποίηση. Έχουν σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη τους διαφορετικούς ανθρώπους που θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα και ως εκ τούτου επιδιώκουν τη δημιουργία μίας ευχάριστης συνεργασίας όπου προάγεται η ισότιμη συμμετοχή.

3. Προετοιμάζουμε την παρατήρηση

Αναγνωρίζουμε τα διάφορα προβλήματα της αυλής και προετοιμαζόμαστε για τη διαδικασία μετασχηματισμού. Αναλύουμε τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τις έμφυλες ανισότητες στο παιχνίδι, ζητήματα ιεραρχίας ή/και βίας με βάση το φύλο και συζητάμε στρατηγικές και μεθόδους για την πρόληψή τους.

3.1. Ερωτήσεις προβληματισμού

“Εξετάζουμε τις αντιλήψεις για τις ανισότητες και προσδιορίζουμε τις στρατηγικές για την πρόληψή τους.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

Ευαισθητοποίηση

Στόχος της δραστηριότητας είναι να καταγραφούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τις συγκρούσεις και τις ανισότητες μεταξύ των μαθητών/τριών και να προσδιορισούν στρατηγικές για την αποτροπή τους.

Συμμετέχοντες/ουσες

Ε Εκπαιδευτικοί

Υλικό υποστήριξης

Ευαισθητοποίηση:
Ερωτηματολόγιο Ε_3.1. Ερωτήσεις προβληματισμού

Προτεινόμενη διάρκεια

1 συνάντηση
30λεπ. ανά συνάντηση

Διαδικασία

1. Η δραστηριότητα προτείνει μία λίστα ερωτήσεων προβληματισμού. Οι ερωτήσεις της λίστας Ε_3.1 Ερωτήσεις προβληματισμού, μπορούν να προσαρμοστούν στο συγκεκριμένο πλαίσιο του εκάστοτε σχολείου.

2. Κάθε εκπαιδετικός χρειάζεται θα απαντήσει στις ερωτήσεις ατομικά.

3. Τις απαντήσεις μπορούν να τις μοιραστούν και να τις συζητήσουν οι εκπαιδευτικοί στη δραστηριότητα 3.2. Συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς.

Είναι σημαντικό να απαντήσετε στις ερωτήσεις με ειλικρίνεια. Αυτό θα βοηθήσει να αντιληφθείτε καλύτερα σεξιστικές συμπεριφορές που αναπαράγονται ασυνείδητα.

Ευαισθητοποίηση

Ε_3.1. Ερωτήσεις προβληματισμού

1. Βλέπεις διαφορές στα παιχνίδια που παίζουν κορίτσια και αγόρια; Παίζουν μαζί;

2. Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές περιοχές της αυλής;Αν ναι, γιατί πιστεύεις συμβαίνει αυτό;

3. Πιστεύεις ότι στοιχεία και εξοπλισμός της αυλής (παγκάκια, γήπεδα, δέντρα, μπάλες…) επηρεάζουν τη διαφορετική χρήση χώρων της αυλής από αγόρια και κορίτσια;

4. Αφιερώνεις χρόνο να ασχοληθείς με τη φροντίδα των χώρων του σχολείου: αυλή, διάδρομοι, αίθουσες διδασκαλίας; Πώς το εφαρμόζεις; Πιστεύεις ότι αφιερώνεις περισσότερο ή λιγότερο χρόνο σε σχέση με το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό; Πιστεύεις ότι το φύλο σχετίζεται με μια μεγαλύτερη ή μικρότερη ενασχόληση με τη φροντίδα του χώρου;

5. Όταν βρίσκεστε στην αυλή, συμμετέχετε στα παιχνίδια ή τις δραστηριότητες των μαθητών/τριών; Οι άλλοι/ες εκπαιδευτικοί συμμετέχουν; Πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με το φύλο τους;

6. Αφιερώνετε χρόνο ώστε να δημιουργήσετε μια καλή σχέση με τους γονείς; Τι τρόπους χρησιμοποιείτε; Οι γονείς (μητέρες και πατέρες) συμμετέχουν ισότιμα;

7. Έχετε εργαστεί για την ισότητα των φύλων στο σχολείο; Στην αυλή; Πώς το κάνατε; Έχετε ακολουθήσει συγκεκριμένα κριτήρια; Τι αποτελέσματα και αλλαγές παρατηρήσατε;

8. Τι είδους συγκρούσεις συμβαίνουν στην αυλή πιο συχνά; Πιστεύετε ότι σχετίζονται με το φύλο;

9. Ποιες συγκρούσεις νομίζετε ότι είναι προτεραιότητες για επίλυση;

10. Ποια επίθετα χρησιμοποιείτε πιο συχνά για να περιγράψετε τα κορίτσια; Τα αγόρια; Είναι τα ίδια;

11. Ποιες είναι οι ικανότητες που θεωρείτε πιο σημαντικές σε έναν μαθητή; Και σε μία μαθήτρια; Είναι οι ίδιες;

12. Πιστεύετε ότι τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν μια φυσική τάση να συμπεριφέρονται διαφορετικά;

13. Πιστεύετε ότι τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν μια φυσική τάση να αναπτύξουν καλύτερα κάποιες δραστηριότητες;

3.2. Συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς

“Αναγνωρίζουμε τις ανισότητες των φύλων και πώς εκδηλώνονται στην αυλή.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχοι

Ευαισθητοποίηση

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ανισότητες των φύλων και τις εκδηλώσεις τους στη σχολική αυλή. Παράλληλα θα γίνει προσπάθεια να μοιραστούν μεθόδους και στρατηγικές για την αποτροπή τέτοιων καταστάσεων.

Συμμετέχοντες/ουσες

ΕΠ Επιτροπή Παρακολούθησης
Ε Εκπαιδευτικοί
ΤΟ Τεχνική Ομάδα

Υλικό υποστήριξης

Ευαισθητοποίηση:
Ε_3.2. Συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς

Προτεινόμενη διάρκεια

1 συνάντηση
1ώρα ανά συνάντηση

Διαδικασία

1. Οργανώστε τη συζήτηση που θα διαρκέσει περίπου **1 ώρα**. Η τεχνική ομάδα μπορεί να έχει το ρόλο συντονισμού της συζήτησης. Στην ενότητα Ε_3.2. Συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς θα βρείτε ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές για τη συζήτηση, αν και αυτές πρέπει να προσαρμοστούν στο πλαίσιο του εκάστοτε σχολείου.

2. Η συζήτηση θα βασιστεί στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στη δραστηριότητα 3.1. Ερωτήσεις προβληματισμού.

Ευαισθητοποίηση
Ε_3.2. Συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς

Θέτουμε ερωτήματα για τον προσδιορισμό του βαθμού συνειδητοποίησης και της ικανότητας των εκπαιδευτικών να αναγνωρίζουν τις ανισότητες των φύλων και τις επιπτώσεις τους στη χρήση του χώρου. Μπορούμε να ξεκινήσουμε θέτοντας το ερώτημα "Τι εννοούμε με την ανισότητα των φύλων;".

Καθώς η συζήτηση εξελίσσεται, μπορούμε να επικεντρωθούμε σε εκείνα τα θέματα που μας ενδιαφέρουν περισσότερο να εργαστούμε ή σε εκείνα που δημιουργούν τις περισσότερες συγκρούσεις. Ξεκινώντας να μιλάμε για καθημερινές καταστάσεις στην αυλή ή παραδείγματα ανισότητας όσον αφορά στη χρήση του χώρου (για παράδειγμα, τα αγόρια καταλαμβάνουν την κεντρική περιοχή και τα κορίτσια την περιφέρεια) και τις στρατηγικές για την επίλυσή τους, παρατηρούμε εάν υπάρχουν πεποιθήσεις ή συμπεριφορές που μπορεί να λειτουργούν ως πολιτισμικές προκαταλήψεις ή σεξιστικές πεποιθήσεις και στερεότυπα. Είναι επίσης ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε τη δυναμική που δημιουργείται κατά τη διάρκεια της συζήτησης μεταξύ των διαφορετικών ανθρώπων, αν υπάρχουν συμπάθειες, διακοπές, ή αν δεν γίνεται διάλογος κ.λπ.

Παρατήρησε αν αναπαράγονται κατά τη συζήτηση τα εξής :

Συμπεριφορές που προωθούν την ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών

1. Υπάρχουν διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των γυναικών και των ανδρών εκπαιδευτικών;

2. Προκύπτουν συγκρούσεις στη συζήτηση;

3. Έχει κάποιος/α μονοπωλήσει τη συζήτηση ή συχνά διακόπτει τις παρεμβάσεις των άλλων;

4. Πιστεύετε ότι σχετίζεται με το φύλο;

Πολιτισμικές προκαταλήψεις ή/και ευρωκεντρισμός

5. Πιστεύετε ότι ορισμένοι πολιτισμοί είναι λιγότερο ή περισσότερο σεξιστικοί από άλλους;

6. Υπάρχουν διαφορές μεταξύ των μαθητών/τριών από οικογένειες διαφορετικού πολιτισμού ή γεωγραφικής προέλευσης;

Κοινωνικές αξίες και σεξιστικά στερεότυπα

7. Χρησιμοποιείτε διαφορετικά επίθετα για να προσδιορίσετε κορίτσια και αγόρια; (Για παράδειγμα: τα κορίτσια είναι ήσυχα και τα αγόρια είναι ζωηρά).

8. Εκτιμάτε περισσότερο κάποιες ικανότητες των μαθητών/τριών;

9. Αυτές οι ικανότητες διαφέρουν ανάλογα με το φύλο του παιδιού;

10. Υπάρχει κάποια προτεραιότητα για την επίλυση των συγκρούσεων;

11. Χρειάζεται να δοθεί περισσότερος χρόνος /προσοχή σε παιδιά ενός συγκεκριμένου φύλου κατά την επίλυση των συγκρούσεων;

12. Αναφέρεται μεγάλο μέρος της συζήτησης σε συγκρούσεις που περιλαμβάνουν σωματική βία;

13. Έχουν να κάνουν με παιδιά ενός συγκεκριμένου φύλου;

Φυσικοποίηση των διαφορών μεταξύ των φύλων

14. Συνδέονται με τρόπο φυσικό διαφορετικές συμπεριφορές με τα αγόρια και τα κορίτσια; (Για παράδειγμα: τα κορίτσια είναι πιο ήρεμα, τα αγόρια προτιμούν να κάνουν αθλήματα και να έχουν λιγότερες δεξιότητες στο σχέδιο ή τη χειροτεχνία).

4. Παρατηρούμε την αυλή

Παρατηρούμε τα φυσικά χαρακτηριστικά του χώρου της αυλής και προβληματιζόμαστε για τη διάταξη, τις χρήσεις και τα διάφορα στοιχεία της. Συλλέγουμε πληροφορίες σχετικά με τη χρήση του χώρου, τις δραστηριότητες και τα πρότυπα συμπεριφοράς ανάλογα με το φύλο και τη σχέση του με τα διάφορα στοιχεία και τα χαρακτηριστικά τους. Προκειμένου τα αποτελέσματα να είναι συναφή, κάθε είδος παρατήρησης χρειάζεται να επαναληφθεί αρκετές φορές, ανάλογα με το μέγεθος της αυλής και το πλήθος των μαθητών/τριών που τη χρησιμοποιούν.

4.1. Χαρακτηριστικά της αυλής

“Παρατηρούμε τη διαμόρφωση, τη διάταξη και τις δραστηριότητες της αυλής.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Συλλογή στοιχείων

Αυτή η δραστηριότητα επικεντρώνεται στην παρατήρηση των φυσικών χαρακτηριστικών της αυλής.
Μας επιτρέπει να γνωρίσουμε τη διαμόρφωση του χώρου παιχνιδιού και να προβληματιστούμε γύρω από την κατανομή και τις χρήσεις που έχουν προβλεφθεί.

Συμμετέχοντες/ουσες
ΕΠ Επιτροπή παρακολούθησης
Μ Μαθητές/τριες

Υλικό υποστήριξης
Συλλογή στοιχείων: Φύλλο παρατήρησης Σ_4.1. Χαρακτηριστικά της αυλής

Προτεινόμενη διάρκεια
1 συνάντηση ΕΠ και **1** συνάντηση Μ
1ώρα ανά συνάντηση

Διαδικασία

1. Η Επιτροπή Παρακολούθησης πραγματοποιεί μια λεπτομερή παρατήρηση του προαυλίου και του περιβάλλοντος χώρου του και απαντά στη λίστα ερωτήσεων Σ_4.1. Χαρακτηριστικά της αυλής σε σχέση με τα στοιχεία της.

2. Στη συνέχεια, προτείνεται οι μαθητές/τριες να πραγματοποιήσουν επίσης την παρατήρηση της αυλής με την υποστήριξη της λίστας ερωτήσεων Σ_4.1. Χαρακτηριστικά της αυλής προκειμένου να δουν με νέα ματιά το χώρο όπου παίζουν. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να προταθεί διαφορετική δυναμική για την προσαρμογή της δραστηριότητας ανάλογα με τις ικανότητες και την ηλικία των μαθητών/τριών. Μερικά παραδείγματα: να κάνετε ερωτήσεις με τη μορφή συνομιλίας ή να κάνετε εξερευνήσεις στην αυλή από ομάδες και σύμφωνα με τις 5 παραμέτρους της μελέτης.

3. Σε κάθε μία από τις δύο περιπτώσεις ο προβλεπόμενος χρόνος είναι **1 ώρα**.

4. Αναλύουμε τις παρατηρήσεις με βάση τις παραμέτρους Π **ποικιλομορφία**, Ε **ευελιξία**, Σ **συσχετισμοί** Α **άνεση** και Εκ **εκπροσώπηση**.

Πότε; Μπορεί να γίνει οποιαδήποτε στιγμή, δεδομένου ότι η παρουσία των μαθητών/τριών στην αυλή δεν είναι απαραίτητη.

Συλλογή στοιχείων
Σ_4.1. Χαρακτηριστικά της αυλής

Π Ποικιλομορφία

Υπάρχουν στοιχεία/εξοπλισμός στην αυλή:

1. που ορίζουν διαφορετικές ζώνες δραστηριοτήτων; ΝΑΙ / ΟΧΙ
2. που χρησιμοποιούνται για το ομαδικό παιχνίδι; ΝΑΙ / ΟΧΙ
3. που χρησιμοποιούνται για ξεκούραση ή για χαμηλής έντασης δραστηριότητα; ΝΑΙ / ΟΧΙ
4. που χρησιμοποιούνται για το φανταστικό, συμβολικό ή ατομικό παιχνίδι; ΝΑΙ / ΟΧΙ
5. από διαφορετικά υλικά, υφές, χρώματα; ΝΑΙ / ΟΧΙ
6. προσαρμοσμένα στις διαφορετικές ηλικίες ή φυσικές δεξιότητες των παιδιών; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Ε Ευελιξία

Υπάρχουν περιοχές ή/και στοιχεία/εξοπλισμός στην αυλή που:

7. μπορούν να χρησιμοποιηθούν με διαφορετικούς τρόπους από τα παιδιά (πολλαπλότητα χρήσεων); ΝΑΙ / ΟΧΙ
8. ενισχύουν το αυθόρμητο παιχνίδι μεταξύ παιδιών διαφορετικών ηλικιών ή/και φυσικών δεξιοτήτων; ΝΑΙ / ΟΧΙ
9. μπορούν να μετακινούνται και να χρησιμοποιούνται σε διαφορετικές περιοχές της αυλής; ΝΑΙ / ΟΧΙ
10. μπορούν να τροποποιούνται/μεταβάλλονται από τα παιδιά; ΝΑΙ / ΟΧΙ
11. επιτρέπουν τη συγκέντρωση μεγάλων ομάδων ατόμων (π.χ. στις σχολικές γιορτές, εκδηλώσεις, κ.ά.); ΝΑΙ / ΟΧΙ

Σ Συσχετισμοί

Εγγύτητα

Ο χρόνος μετακίνησης είναι μικρότερος από:

12. 3 λεπτά από την αυλή (το κέντρο) έως την πιο απομακρυσμένη αίθουσα διδασκαλίας; ΝΑΙ / ΟΧΙ
13. 1 λεπτό από την αυλή (το κέντρο) έως τις βασικές υποδομές, όπως οι βρύσες και οι τουαλέτες; ΝΑΙ / ΟΧΙ
14. 1 λεπτό από την πιο απομακρυσμένη περιοχή της αυλής έως την κεντρική είσοδο/έξοδο του σχολείου; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Προσβασιμότητα

Υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση (χωρίς εμπόδια) που επιτρέπει τη μετακίνηση όλων των ατόμων (με ή χωρίς κινητική αναπηρία):

15. από τον εξωτερικό δημόσιο χώρο μέχρι την κεντρική είσοδο του σχολείου; ΝΑΙ / ΟΧΙ
16. από την αυλή μέχρι τις αίθουσες διδασκαλίας; ΝΑΙ / ΟΧΙ
17. μεταξύ όλων των αιθουσών διδασκαλίας; ΝΑΙ / ΟΧΙ
18. μεταξύ των διαφορετικών περιοχών της αυλής; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Ορατότητα

Υπάρχει οπτική σύνδεση:

19. μεταξύ των διαφορετικών περιοχών της αυλής; ΝΑΙ / ΟΧΙ
20. μεταξύ της αυλής και του εξωτερικού δημόσιου χώρου; ΝΑΙ / ΟΧΙ
21. μεταξύ της αυλής και του σχολικού κτιρίου (από όλες τις διαφορετικές αίθουσες); ΝΑΙ / ΟΧΙ

Α Άνεση

Προσαρμογή στις κλιματικές συνθήκες

Υπάρχουν στην αυλή:

22. περιοχές που προστατεύονται από τον ήλιο ή/και τη βροχή; ΝΑΙ / ΟΧΙ
23. βλάστηση που σκιάζει το καλοκαίρι και επιτρέπει τον ήλιο το χειμώνα; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Αίσθηση ασφάλειας

Υπάρχουν:

24. επαρκής φωτισμός καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού ωραρίου; ΝΑΙ / ΟΧΙ
25. προστασία στους χώρους όπου παίζονται παιχνίδια με μπάλα; ΝΑΙ / ΟΧΙ
26. μέτρα για την αποφυγή χώρων ή στοιχείων που δημιουργούν αίσθηση ανασφάλειας (π.χ. επικίνδυνες γωνίες, σκοτεινές περιοχές κλπ); ΝΑΙ / ΟΧΙ
27. επαρκής συντήρηση και καθαριότητα του σχολικού συγκροτήματος; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Προσαρμογή στις δραστηριότητες

28. υπάρχουν στο σχολείο ήσυχοι χώροι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για συζήτηση, μελέτη ή άλλες ήσυχες δραστηριότητες; ΝΑΙ / ΟΧΙ
29. υπάρχουν στο σχολείο περιοχές όπου μπορούν να περιμένουν οι γονείς και όπου διευκολύνεται η αλληλεπίδραση μεταξύ τους; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εκ Εκπροσώπηση

Είναι ισότιμη:

30. η κατανομή στοιχείων/εξοπλισμού σε ολόκληρη την αυλή;
31. η χρήση των διαφορετικών περιοχών της αυλής; ΝΑΙ / ΟΧΙ
32. η συμμετοχή αγοριών και κοριτσιών στη φροντίδα και την καλαισθησία των χώρων του σχολείου (π.χ. εορταστικοί στολισμοί του σχολείου); ΝΑΙ / ΟΧΙ
33. η συμμετοχή ανδρών και γυναικών εκπαιδευτικών στη φροντίδα και την καλαισθησία των χώρων του σχολείου; ΝΑΙ / ΟΧΙ
34. η συμμετοχή των αγοριών και των κοριτσιών στη φροντίδα και την ομορφιά των χώρων; ΝΑΙ / ΟΧΙ
35. η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη φροντίδα και την ομορφιά των χώρων; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εάν οι απαντήσεις είναι ΟΧΙ στις περισσότερες ερωτήσεις μίας ενότητας, σημαίνει πως χρειάζεται να ενδυναμωθεί η παράμετρος στην οποία αναφέρεται η ενότητα αυτή.

4.2. Αναγνώριση των ζωνών της αυλής

“Παρατηρούμε αν υπάρχουν διαχωρισμοί ή κυριαρχία κάποιου φύλου στην αυλή.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Συλλογή στοιχείων

Σκοπός αυτής της παρατήρησης είναι η συλλογή πληροφοριών σχετικά με τη χρήση των διαφορετικών περιοχών της αυλής από τα κορίτσια και τα αγόρια. Η παρατήρηση αυτή θα επιτρέψει να διαπιστωθεί αν υπάρχουν χώροι όπου κυριαρχούν τα κορίτσια ή τα αγόρια και αν αυτό σχετίζεται με τον τύπο των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται αλλά και με τη θέση τους σε σχέση με το σύνολο της αυλής.

Συμμετέχοντες/ουσες

ΕΠ Επιτροπή Παρακολούθησης

Υλικό υποστήριξης

Συλλογή στοιχείων:
Φύλλο Φ_4.2. Αναγνώριση των ζωνών της αυλής
Οδηγίες ανάλυσης:
Φύλλο Ο_4.2. Αναγνώριση των ζωνών της αυλής

Προτεινόμενη διάρκεια

Συλλογή στοιχείων
5 συναντήσεις - διάρκεια διαλειμμάτων
Ανάλυση στοιχείων
1 συνάντηση - **1 ώρα** ανά συνάντηση

Διαδιακασία

1. Για να πραγματοποιηθεί αυτή η δραστηριότητα χρειάζεται αρχικά να οριστούν οι διαφορετικές ζώνες της αυλής με βάση τα χαρακτηριστικά τους και τον τύπο των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται σε αυτές, σύμφωνα με την έως τώρα εικόνα που έχουν για την αυλή οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στην παρατήρηση. Μπορούν να οριστούν όσες ζώνες/περιοχές κρίνονται απαραίτητες.
2. Πριν ξεκινήσετε την παρατήρηση, συμπλήρωσε τα στοιχεία στην ενότητα Πριν από την παρατήρηση... του Φύλλου εργασίας Φ_4.2 Καταγραφή των ζωνών της αυλής.
3. Η δραστηριότητα αυτή (παρατήρηση) πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια **των διαλειμμάτων** και αποτελείται από τα εξής μέρη: “Αρχή διαλείμματος” και “Τέλος διαλείμματος”. Αρχικά συμπληρώνουμε τον πίνακα στην ενότητα 1η φάση της παρατήρησης... Προτείνεται η αρχική παρατήρηση (“Αρχή διαλείμματος”) να γίνεται λίγα λεπτά αφού τα παιδιά βγουν στην αυλή για το διάλειμμα. Και στις 2 φάσεις της παρατήρησης θα καταγράψουμε για κάθε ζώνη της αυλής τον αριθμό των παιδιών και τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται, όπως και το αν υπάρχει κυριαρχία ενός φύλου σε οποιαδήποτε από αυτές. Επαναλαμβάνουμε την παρατήρηση αρκετές φορές (τουλάχιστον 3), σε διαφορετικές χρονικές ζώνες διαλειμμάτων και διαφορετικές μέρες της εβδομάδας.
4. Μεταφέρουμε τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τις παρατηρήσεις στον πίνακα της ενότητας 2η φάση της παρατήρησης... Με βάση αυτές τις πληροφορίες απαντάμε στις ερωτήσεις της ενότητας Ανάλυση παρατηρήσεων, για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις εξής παραμέτρους Π **ποικιλομορφία,** Ε **ευελιξία**, Σ **συσχετισμοί**, Α **άνεση** και Εκ **εκπροσώπηση**.

 Προτού προβείτε σε παρατηρήσεις για τη συλλογή των στοιχείων, προτείνεται να πραγματοποιήσετε ορισμένες πιλοτικές παρατηρήσεις ώστε να εξοικειωθείτε με τη λειτουργία του πίνακα συλλογής στοιχείων.

Συλλογή στοιχείων
Φύλλο Φ_4.2. Καταγραφή των ζωνών της αυλής

Πριν την παρατήρηση...

Παρατηρητής/τρια	Ομάδα παρατήρησης	Ημέρα & Ώρα
Ιδιότητα:	Φύλο:	Ημερομηνία: ....
Όνομα:	Μάθημα:	Ώρα (έναρξη - λήξη): .... - ....

Σχεδιάγραμμα ζωνών της αυλής

Κατά τη διάρκεια της παρατήρησης...

Για κάθε παρατήρηση, συμπληρώστε τον πίνακα ανάλογα με τον αριθμό των ζωνών της αυλής

Αρ. Παρατήρησης ...									
Όνομα ζώνης αυλής:	% πλήθος επί του συνόλου παιδιών			Κυριαρχία			Τύπος παιχνιδιού		
Αρχή παρατήρησης	< 10%	10-30%	>30%	Κορίτσια	Αγόρια	Μικτά	Υψηλής έντασης	Χαμηλής έντασης	Συμβολικό
Τέλος παρατήρησης	< 10%	10-30%	>30%	Κορίτσια	Αγόρια	Μικτά	Υψηλής έντασης	Χαμηλής έντασης	Συμβολικό

Επαναλάβετε τον πίνακα όσες και οι ζώνες της αυλής.

Μετά την παρατήρηση...

Ξεκινώντας από τους πίνακες που συμπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια των παρατηρήσεων, συμπληρώστε έναν τελικό/συγκεντρωτικό πίνακα για κάθε ζώνη σημειώνοντας τη συνηθέστερη επιλογή. Θα έχουμε τόσους πίνακες όσες και οι ζώνες της αυλής.

Όνομα ζώνης αυλής:	% πλήθος επί του συνόλου παιδιών			Κυριαρχία			Τύπος παιχνιδιού		
Αρχή παρατήρησης	< 10%	10-30%	>30%	Κορίτσια	Αγόρια	Μικτά	Υψηλής έντασης	Χαμηλής έντασης	Συμβολικό
									....
Τέλος παρατήρησης	< 10%	10-30%	>30%	Κορίτσια	Αγόρια	Μικτά	Υψηλής έντασης	Χαμηλής έντασης	Συμβολικό
									....

Οδηγίες ανάλυσης
Ο_4.2. Καταγραφή των ζωνών της αυλής

Με βάση τα στοιχεία που συλλέξαμε, απαντάμε στις ακόλουθες ερωτήσεις, συγκρίνοντας τα αποτελέσματα των διαφόρων ζωνών της αυλής. Οι απαντήσεις θα μας δώσουν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις παραμέτρους που χρειάζεται να ενισχύσουμε.

Π Ποικιλομορφία

1. Υπάρχουν διαφορές μεταξύ των ζωνών της αυλής όσο αφορά στα υλικά των δαπέδων, τις υφές και τα χρώματα; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Ε Ευελιξία

Στη ζώνη της αυλής όπου συγκεντρώνονται τα περισσότερα παιδιά:

2. Διεξάγονται ταυτόχρονα διαφορετικές δραστηριότητες; ΝΑΙ / ΟΧΙ
3. Δραστηριοποιούνται ομάδες αγοριών, κοριτσιών και μικτές; ΝΑΙ / ΟΧΙ
4. Υπάρχουν κατασκευές ή/και στοιχεία παιχνιδιού (π.χ. μπασκέτες, τέρματα κλπ); ΝΑΙ / ΟΧΙ

Στη ζώνη της αυλής όπου συγκεντρώνονται τα λιγότερα παιδιά:

5. Διεξάγονται ταυτόχρονα διαφορετικές δραστηριότητες; ΝΑΙ / ΟΧΙ
6. Δραστηριοποιούνται ομάδες αγοριών, κοριτσιών και μικτές; ΝΑΙ / ΟΧΙ
7. Υπάρχουν κατασκευές ή/και στοιχεία παιχνιδιού (π.χ. μπασκέτες, τέρματα κλπ); ΝΑΙ / ΟΧΙ

Σ Συσχετισμοί

8. Τα όρια μεταξύ των διαφορετικών ζωνών της αυλής επιτρέπουν την ορατότητα; ΝΑΙ / ΟΧΙ
9. Πιστεύετε ότι τα υφιστάμενα όρια μεταξύ των διαφορετικών ζωνών της αυλής ευνοούν τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε αυτές; ΝΑΙ / ΟΧΙ
10. Οι διαστάσεις των διαφορετικών ζωνών της αυλής είναι παρόμοιες; ΝΑΙ / ΟΧΙ
11. Είναι οι κατάλληλες για τη/τις δραστηριότητα/ες που διεξάγεται/ονται; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Α Άνεση

Στη ζώνη της αυλής όπου συγκεντρώνονται τα περισσότερα παιδιά:

12. Είναι τα χαρακτηριστικά του χώρου κατάλληλα για τη/τις δραστηριότητα/ες που αναπτύσσεται/ονται; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Στη ζώνη της αυλής όπου συγκεντρώνονται τα λιγότερα παιδιά:

13. Είναι τα χαρακτηριστικά του χώρου κατάλληλα τη/τις δραστηριότητα/ες που αναπτύσσεται/ονται; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εκ Εκπροσώπηση

14. Υπάρχει ισορροπημένη παρουσία αγοριών και κοριτσιών στις διάφορες ζώνες της αυλής; ΝΑΙ / ΟΧΙ
15. Οι ζώνες της αυλής όπου υπάρχει πλειοψηφία κοριτσιών είναι ίσες σε αριθμό με τις ζώνες όπου υπάρχει πλειοψηφία αγοριών; ΝΑΙ / ΟΧΙ
16. Τα είδη παιχνιδιού/δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στη μεγαλύτερη και στη μικρότερη ζώνη της αυλής είναι παρόμοια; ΝΑΙ / ΟΧΙ
17. Στη μεγαλύτερη και στη μικρότερη ζώνη της αυλής δραστηριοποιείται παρόμοιος αριθμός κοριτσιών και αγοριών; ΝΑΙ / ΟΧΙ
18. Τα είδη παιχνιδιού/δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στις κεντρικές και τις περιφερειακές ζώνες της αυλής είναι παρόμοια; ΝΑΙ / ΟΧΙ
19. Στις κεντρικές και περιφερειακές ζώνες της αυλής δραστηριοποιείται παρόμοιος αριθμός κοριτσιών και αγοριών; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εάν οι απαντήσεις είναι ΟΧΙ στις περισσότερες ερωτήσεις μίας ενότητας, σημαίνει πως χρειάζεται να ενδυναμωθεί η παράμετρος στην οποία αναφέρεται η ενότητα αυτή.

4.3. Συλλογικός χάρτης

“Αναγνωρίζουμε συσχετισμούς μεταξύ φύλου και επιλογής χώρου στην αυλή.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Συλλογή στοιχείων

Σκοπός αυτών των παρατηρήσεων είναι να σχεδιάσουμε τις διαδρομές που κάνουν τα αγόρια και τα κορίτσια κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, να τα αναλύσουμε σε σχέση με τα φύλο και τα χαρακτηριστικά του χώρου. Στόχος είναι να εντοπιστούν οι περιοχές απασχόλησης των μαθητών/τριών ανάλογα με το φύλο και να αναγνωριστεί η επίδραση που έχουν τα διάφορα στοιχεία της αυλής στην επιλογή τους αυτή.

Συμμετέχοντες/ουσες
ΕΠ Επιτροπή Παρακολούθησης

Υλικό υποστήριξης
Συλλογή στοιχείων:
Φύλλο Φ_4.3. Συλλογικός χάρτης
Κάτοψη της αυλής
Οδηγίες ανάλυσης:
Φύλλο Ο_4.3. Οδηγίες ανάλυσης

Προτεινόμενη διάρκεια
Συλλογή στοιχείων
10 διαλείμματα
Οδηγίες ανάλυσης
1 συνάντηση- **1 ώρα**

Διαδικασία

1. Πριν από την έναρξη της παρατήρησης επιλέγουμε την ομάδα μαθητών/τριών που θα παρατηρήσουμε και συμπληρώνουμε τα στοιχεία στην ενότητα Πριν την παρατήρηση ... του Φύλλου Φ_4.3. Συλλογικός χάρτης. Παρατηρούμε ίσο αριθμό αγοριών και κοριτσιών.

2. Αφιερώστε το χρόνο του **διαλείμματος** για την παρατήρηση. Χρησιμοποιείστε την καρτέλα της ενότητας Κατά τη διάρκεια της παρατήρησης ... Σχεδιάστε στο σχεδιάγραμμα της αυλής τις κινήσεις των παιδιών. Σχεδιάστε τις μετατοπίσεις με γραμμές. Επαναλάβετε την παρατήρηση αρκετές φορές, σε διαφορετικές ημέρες.

3. Για να αναλύσετε την χρήση του χώρου της αυλής, ακολουθήστε τις οδηγίες της ενότητας Μετά την παρατήρηση... και απαντήστε στις ερωτήσεις στο φύλλο Φ_4.3. Συλλογικός χάρτης για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις παραμέτρους Π **ποικιλομορφία**, Ε ευελιξία, Σ **συσχετισμοί**, Α **άνεση** και Εκ **εκπροσώπηση**.

Προτού προβείτε στις παρατηρήσεις για τη συλλογή δεδομένων, πραγματοποιήστε τις απαραίτητες πιλοτικές παρατηρήσεις για να εξοικειωθείτε με τη λειτουργία του πίνακα συλλογής πληροφοριών.

Για να διευκολυνθεί η ανάλυση των δεδομένων, συνιστούμε να χρησιμοποιήσετε ένα διαφορετικό αρχείο για την κάθε παρατήρηση.

Για την ανάλυση μπορούμε να σας βοηθήσουμε με κατάλληλα σχεδιαστικά προγράμματα σε Η/Υ ή ριζόχαρτα για να εναποθέσετε τα διαφορετικά σχέδια αποτελεσμάτων.

Συλλογή στοιχείων
Φύλλο Φ_4.3. Συλλογικός χάρτης

Πριν την παρατήρηση...

Παρατηρητής/τρια	Ομάδα παρατήρησης	Ημέρα & Ώρα
Ιδιότητα:	Φύλο:	Ημερομηνία: ....
Όνομα:	Μάθημα:	Ώρα (έναρξη - λήξη): .... - ....

Κατά τη διάρκεια της παρατήρησης...
Σχεδιάζουμε τη διαδρομή στο σχεδιάγραμμα/κάτοψη της αυλής. Χρησιμοποιήστε μία κάτοψη για κάθε κορίτσι ή αγόρι που παρατηρείτε.

Σχεδιάγραμμα/Κάτοψη της αυλής

Συγκρίνετε τις διαδρομές των κοριτσιών και των αγοριών. Γι' αυτό μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικής σχεδίασης είτε φύλλα ριζόχαρτου. Η εναπόθεση όλων των διαδρομών θα έχει ως αποτέλεσμα την οπτικοποίηση περιοχών διαφορετικών εντάσεων στην αυλή.

Οδηγίες ανάλυσης
Ο_4.3. Συλλογικός χάρτης

Παρατηρήστε τις περιοχές που προκύπτουν από την καταγραφή των διαδρομών των παιδιών. Συγκρίνετε τις και απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Π Ποικιλομορφία
1. Τα αγόρια καταλαμβάνουν κεντρικούς χώρους ή περιφερειακούς χώρους στην αυλή; ΝΑΙ / ΟΧΙ
2. Τα κορίτσια καταλαμβάνουν κεντρικούς χώρους ή περιφερειακούς χώρους στην αυλή; ΝΑΙ / ΟΧΙ
3. Πιστεύετε ότι η επιλογή του κέντρου ή της περιφέρειας της αυλής ενισχύει ανισότητες στον τρόπο με τον οποίο τα κορίτσια και τα αγόρια χρησιμοποιούν την αυλή; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Ε Ευελιξία
4. Σχετίζονται οι διαφορετικές περιοχές ή/και εξοπλισμός της αυλής με συγκεκριμένες δραστηριότητες; ΝΑΙ / ΟΧΙ
5. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου περιοχές της αυλής σχετίζονται άμεσα με κάποιο στοιχείο; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Σ Συσχετισμοί
6. Υπάρχουν εμπόδια που περιορίζουν περιοχές δραστηριοτήτων των παιδιών; ΝΑΙ / ΟΧΙ
7. Υπάρχουν περιοχές που δραστηριοποιούνται κορίτσια ή/και αγόρια και επηρεάζονται από την εισβολή κάποιας άλλης δραστηριότητας (π.χ παιχνίδι με μπάλα); ΝΑΙ / ΟΧΙ

Α Άνεση
8. Υπάρχει κάποια δραστηριότητα που να καταλαμβάνει προνομιούχο χώρο της αυλής (πιο κατάλληλος για παιχνίδι, καλύτερες συνθήκες χαλάρωσης ή σκιάς, εγγύτητα στην είσοδο ή στο κτίριο κ.λπ.); ΝΑΙ / ΟΧΙ
9. Πιστεύετε ότι αυτό μπορεί να σχετίζεται με δυναμικές ιεραρχικές σχέσεις, όπως φύλο, ηλικία ή άλλες; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εκ Εκπροσώπηση
10. Υπάρχει κάποια περιοχή δραστηριότητας που να υπερισχύει σε μέγεθος των άλλων; ΝΑΙ / ΟΧΙ
11. Μήπως κάποια από τις περιοχές δραστηριότητας τοποθετείται σε πιο κεντρική θέση στην αυλή; ΝΑΙ / ΟΧΙ
12. Πιστεύετε ότι σχετίζεται με ανισότητες μεταξύ των φύλων; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εάν οι απαντήσεις είναι ΝΑΙ στις περισσότερες ερωτήσεις μίας ενότητας, σημαίνει πως χρειάζεται να ενδυναμωθεί η παράμετρος στην οποία αναφέρεται η ενότητα αυτή.

4.4. Εξερεύνηση της γύρω περιοχής

"Εξερευνούμε την περιοχή γύρω από το σχολείο."

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Ευαισθητοποίηση

Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να γνωρίσουμε και να αναγνωρίσουμε τη γειτονιά γύρω από το σχολείο. Ξεκινώντας με έναν περίπατο αναλύουμε τη σχέση του σχολείου με τον δημόσιο χώρο, πώς επηρεάζεται η πρόσβαση στο σχολείο και γενικότερα η αλληλεπίδραση της σχολικής κοινότητας με την γειτονιά.

Συμμετέχοντες/ουσες

ΕΠ Επιτροπή Παρακολούθησης
Μ Μαθητές/τριες
Ε Εκπαιδευτικοί
Γ Γονείς
ΤΟ Τεχνική Ομάδα

Υλικό υποστήριξης

Χάρτης της περιοχής γύρω από το σχολείο

Προτεινόμενη διάρκεια

1 συνάντηση
2 ώρες ανά συνάντηση

Διαδικασία

1. Δίνουμε ιδιαίτερη προσοχή σε χώρους που σχετίζονται άμεσα με το σχολείου (πλατείες, πεζόδρομοι, ...) και στις κύριες οδούς άφιξης σε αυτό (δρόμοι, σταυροδρόμια, σχολικές διαδρομές ...) που χρησιμοποιούνται καθημερινά από τη σχολική κοινότητα. Επιλέγουμε εκείνα τα σημεία στο κοντινό περιβάλλον που χρησιμοποιούνται περισσότερο και αυτά που θεωρούνται πιο προβληματικά. Πραγματοποιούμε έναν περίπατο που περνάει από όλα τα σημεία που εντοπίστηκαν.

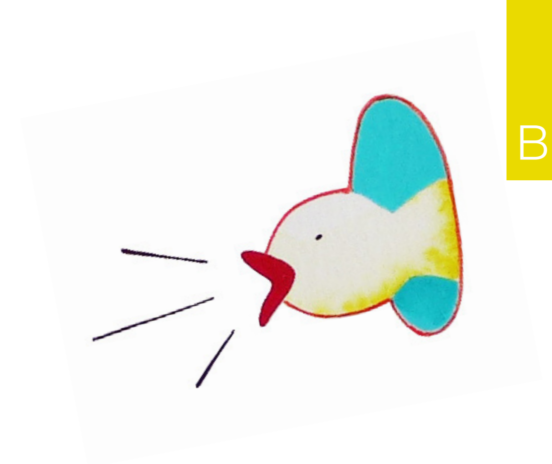
2. Η Επιτροπή Παρακολούθησης καλεί όλους τους ανθρώπους που θα συμμετάσχουν στη δραστηριότητα στην αυλή του σχολείου. Μόλις συγκεντρωθούν όλοι, ξεκινάμε τον περίπατο ακολουθώντας την επιλεγμένη διαδρομή. Καθ' όλη τη διάρκεια του περιπάτου πραγματοποιούνται διαφορετικές στάσεις, εξετάζουμε στοιχεία του αστικού εξοπλισμού και του σχεδιασμού του χώρου και συζητάμε ποια από τα χαρακτηριστικά τους διευκολύνουν ή δυσκολεύουν τις καθημερινές δραστηριότητες σε σχέση με το σχολείο: τη διαδρομή από/προς το σχολείο, την πρόσβαση στο σχολείο, καταστήματα και υπηρεσίες της γειτονιάς και του πλησιέστερου πάρκου ή πλατείας.

3. Η γνωριμία με τον δημόσιο χώρο γύρω από το σχολείο μας βοηθά να ενισχύσουμε τη σχέση με την κοινότητα, αυξάνουμε το αίσθημα του ανοίκειν και μπορούμε να δώσουμε ιδέες ώστε να χρησιμοποιήσουμε άλλους χώρους στη γειτονιά.

Εάν οι γονείς θέλουν να συμμετάσχουν στη δραστηριότητα πρέπει η δραστηριότητα να πραγματοποιηθεί σε ώρες που τους διευκολύνουν.

5. Ακούμε τα παιδιά

B

Γνωρίζουμε τις αντιλήψεις των παιδιών σχετικά με την αυλή, τις καθημερινές εμπειρίες τους και τις συγκρούσεις που λαμβάνουν χώρα σε αυτή και προωθούμε την ευαισθητοποίηση σε σχέση με έφυλες ανισότητες. Με βάση τις εμπειρίες και το υλικό που θα παραχθεί στην ενότητα αυτή, θα προχωρήσουμε στη συνέχεια στις ενότητες Γ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ και Δ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

5.1. Ερωτηματολόγιο

5.2. Βιωματική αποτύπωση

5.3. Συζήτηση στην τάξη

5.1. Ερωτηματολόγιο

“Γνωρίζουμε τις δραστηριότητες των παιδιών κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Συλλογή στοιχείων

Στόχος του ερωτηματολογίου είναι να γνωρίσουμε τις εμπειρίες των παιδιών στη σχολική αυλή, δίνοντας έμφαση στις χρήσεις και τις δραστηριότητες που πραγματοποιούν. Το ερωτηματολόγιο προτείνεται να συμπληρωθεί ατομικά με γραπτό τρόπο διευκολύνοντας τη συμμετοχή μεγαλύτερου αριθμού ατόμων και τη συλλογή μεγαλύτερου αριθμού απαντήσεων στα ερωτήματα που έχουν τεθεί.

Συμμετέχοντες/ουσες
Μ Μαθητές/τριες

Υλικό υποστήριξης
Συλλογή στοιχείων:
Λίστα ερωτήσεων Σ_5.1. Ερωτηματολόγιο
Ανάλυση στοιχείων: Φύλλο εργασίας Α_5.1. Ερωτηματολόγιο

Προτεινόμενη διάρκεια
Συλλογή στοιχείων
1 συνάντηση - **1 ώρα**
Ανάλυση στοιχείων
1 συνάντηση - **3 ώρες**

Διαδικασία

1. Τυπώνουμε το Σ_5.1. Ερωτηματολόγιο για κάθε μαθητή/τρια. Το ερωτηματολόγιο έχει σχεδιαστεί ώστε να μπορεί να συμπληρωθεί σε διάστημα περίπου 1 ώρας. Αφού το ερωτηματολόγιο διανεμηθεί στους/στις μαθητές/τριες, οι ερωτήσεις διαβάζονται δυνατά και επαληθεύεται ότι όλοι/ες τις έχουν κατανοήσει.

2. Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να απαντά σε ερωτήσεις/αμφιβολίες που πιθανώς αναδυθούν.

3. Τέλος, οι Εκπαιδευτικοί και η Επιτροπή Παρακολούθησης θα μεταφέρουν τα στοιχεία από τα ερωτηματολόγια στον πίνακα ανάλυσης και θα ακολουθήσουν τις οδηγίες για την ανάλυση των δεδομένων του Φύλλου εργασίας Α_5.1. Ερωτηματολόγιο ώστε να βγάλουν συμπεράσματα σχετικά με τις παραμέτρους Π **ποικιλομορφία**, Ε **ευελιξία**, Σ **συσχετισμοί**, Α **άνεση** και Εκ **εκπροσώπηση**.

Εάν είναι επιθυμητό, η δραστηριότητα μπορεί να ενσωματωθεί στο σχολικό ωρολόγιο πρόγραμμα.

Συλλογή στοιχείων

Σ_5.1. Ερωτηματολόγιο

1. Τι κάνεις όταν βγαίνεις στην αυλή;
2. Με ποιον/ποια παίζεις;
3. Ποια είναι τα αγαπημένα σου παιχνίδια;
4. Ποια παιχνίδια παίζεις με τις φίλες σου;
5. Και με τους φίλους σου;
6. Σε ποια περιοχή της αυλής παίζεις;
7. Ποια περιοχή της αυλής σου αρέσει περισσότερο; Γιατί;
8. Ποια περιοχή της αυλής σου αρέσει λιγότερο; Γιατί;

Συμπληρώνουμε τον πίνακα με τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν από το ερωτηματολόγιο.

Ερώτηση 1	Δραστηριότητα μεγάλης έντασης	Δραστηριότητα χαμηλής έντασης	Συμβολικό παιχνίδι ή συζήτηση	Χωρίς διευκρίνιση
Κορίτσια				....
Αγόρια				....

Ερώτηση 2	Με 1 άτομο	Με έως 5 άτομα	Με περισσότερα από 5 άτομα	Ομάδες ίδιου φύλου	Μικτές ομάδες
Κορίτσια					....
Αγόρια					....

Ερώτηση 3	Μοναδικό παιχνίδι	Ποικιλία παιχνιδιών	Δραστηριότητα μεγάλης έντασης	Δραστηριότητα χαμηλής έντασης	Συμβολικό παιχνίδι ή συζήτηση
Κορίτσια					....
Αγόρια					....

Ερώτηση 4	Μοναδικό παιχνίδι	Ποικιλία παιχνιδιών	Δραστηριότητα μεγάλης έντασης	Δραστηριότητα χαμηλής έντασης	Συμβολικό παιχνίδι ή συζήτηση
Κορίτσια					....
Αγόρια					....

Ερώτηση 5	Μοναδικό παιχνίδι	Ποικιλία παιχνιδιών	Δραστηριότητα μεγάλης έντασης	Δραστηριότητα χαμηλής έντασης	Συμβολικό παιχνίδι ή συζήτηση
Κορίτσια					....
Αγόρια					....

Ερώτηση 6	Κέντρο	Περιφέρεια	Παντού
Κορίτσια			....
Αγόρια			....

Ερώτηση 7	Κέντρο	Περιφέρεια	Παντού	Σε σχέση με τα χαρακτηριστικά του χώρου	Χωρίς σχέση με τα χαρακτηριστικά του χώρου
Κορίτσια					....
Αγόρια					....

Ερώτηση 8	Κέντρο	Περιφέρεια	Παντού	Σε σχέση με τα χαρακτηριστικά του χώρου	Χωρίς σχέση με τα χαρακτηριστικά του χώρου
Κορίτσια					....
Αγόρια					....

Ερωτήματα ανάλυσης

Με βάση τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν στον πίνακα, απαντάμε στις ακόλουθες ερωτήσεις που θα μας κατευθύνουν σε σχέση με τις παραμέτρους που χρειάζεται να ενισχύσουμε.

Π Ποικιλομορφία

Σημειώστε τη σύνθεση και τα μεγέθη ομάδων των παιδιών:

1. Είναι μικτές ομάδες; ΝΑΙ / ΟΧΙ

2. Υπάρχει παρόμοιος αριθμός κοριτσιών και αγοριών στις μικτές ομάδες; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Σημειώστε τις δραστηριότητες που πραγματοποιεί κάθε παιδί:

3. Τόσο τα κορίτσια όσο και τα αγόρια αναφέρουν περισσότερα από 3 διαφορετικά παιχνίδια; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Ε Ευελιξία

Σημειώστε τις δραστηριότητες που πραγματοποιεί κάθε παιδί:

4. Υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι παιχνιδιού (παιχνίδια διαφορετικών εντάσεων, συμβολικό παιχνίδι ή συζήτηση, κλπ); ΝΑΙ / ΟΧΙ

5. Τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια επιλέγουν παιχνίδια διαφορετικών εντάσεων; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Σ Συσχετισμοί

6. Οι περιοχές της αυλής που αγαπούν περισσότερο τα παιδιά είναι κατανεμημένες ισότιμα στην αυλή; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Α Άνεση

7. Οι περιοχές της αυλής που αγαπούν περισσότερο τα παιδιά έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά; ΝΑΙ / ΟΧΙ

8. Και εκείνες που αγαπούν λιγότερο; ΝΑΙ / ΟΧΙ

9. Αναφέρουν κυρίως περιοχές που τους αρέσουν; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εκ Εκπροσώπηση

10. Τόσο τα κορίτσια όσο και τα αγόρια αναφέρουν παιχνίδια παραδοσιακά "κοριτσίστικα" ή "αγορίστικα"; ΝΑΙ / ΟΧΙ

11. Αγόρια και κορίτσια παίζουν παρόμοια παιχνίδια τόσο με τους φίλους όσο και με τις φίλες τους; ΝΑΙ / ΟΧΙ

12. Τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια χρησιμοποιούν αυθόρμητα κεντρικές και περιφερειακές περιοχές της αυλής; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εάν οι απαντήσεις είναι ΟΧΙ στις περισσότερες ερωτήσεις μίας ενότητας, σημαίνει πως χρειάζεται να ενδυναμωθεί η παράμετρος στην οποία αναφέρεται η ενότητα αυτή.

5.2. Βιωματική αποτύπωση

“Γνωρίζουμε την αντίληψη των κοριτσιών και των αγοριών για την αυλή.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Συλλογή στοιχείων

Στόχος της δραστηριότητας είναι τα παιδιά να αποτυπώσουν πώς αντιλαμβάνονται την αυλή τους και ποιες δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα εκεί. Η τεχνική της αποτύπωσης προτείνεται να επιλεγεί με βάση την ηλικία και τις δεξιότητες των παιδιών. Η δραστηριότητα αυτή μας επιτρέπει επίσης να παρατηρήσουμε σε τι εστιάζουν τα αγόρια και σε τι τα κορίτσια όταν πρόκειται να αναπαραστήσουν γραφικά τη θέση τους στην αυλή.

Συμμετέχοντες/ουσες

Μ Μαθητές/τριες

Υλικό υποστήριξης

Το υλικό ποικίλει ανάλογα με την τεχνική αποτύπωσης που θα επιλέξουν οι εκπαιδευτικοί.
Ανάλυση στοιχείων: Λίστα ερωτήσεων
Α_5.2. Βιωματική αποτύπωση

Προτεινόμενη διάρκεια
Συλλογή στοιχείων
3 συναντήσεις - **1 ώρα 30’** ανά συνάντηση
Ανάλυση στοιχείων
1 συνάντηση - **2 ώρες**

Διαδικασία

1. Τα παιδιά καλούνται να αναπαραστήσουν γραφικά την αυλή τους. Ανάλογα με την ηλικία των παιδιών μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαφορετικές μέθοδοι: να μετρήσουν την αυλή και να σχεδιάσουν κατόψεις, να κάνουν μία ζωγραφιά, κολλάζ, κλπ.

2. Πρόκειται για την εκπροσώπηση των διαφόρων δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται, πού διεξάγονται και από ποιες ομάδες παιδιών. Είναι ένα ατομικό έργο που εκφράζει τις προσωπικές εμπειρίες κάθε μαθητή/τριας.

3. Στο τέλος της δραστηριότητας τα παιδιά παρουσιάζουν και εξηγούν τα έργα τους. Παράλληλα, μπορούν να συγκεντρωθούν οι εμπειρίες κάθε παιδιού και να δημιουργηθεί ένας μεγάλος συλλογικός χάρτης.

4. Οι Εκπαιδευτικοί και η Επιτροπή Παρακολούθησης αναλύουν το υλικό που παρουσιάστηκε από τα παιδιά, με την υποστήριξη της λίστας ερωτήσεων Α_5.2. Βιωματική αποτύπωση, και εξάγουν συμπεράσματα σε σχέση με τις παραμέτρους Π **ποικιλομορφία**, Ε **ευελιξία**, Σ **συσχετισμοί**, Α **άνεση** και Εκ **εκπροσώπηση**.

Η δραστηριότητα μπορεί να ενσωματωθεί στο σχολικό ωρολόγιο πρόγραμμα. Για να δοθεί ορατότητα στη δράση, μπορεί να εκτεθεί το υλικό που παράχθηκε από τα παιδιά σε έναν κοινόχρηστο χώρο του σχολείου.

Συλλογή στοιχείων
Σ_5.2. Βιωματική αποτύπωση

Προτείνεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να σχεδιάζουν τη σχολική αυλή, ποιες δραστηριότητες πραγματοποιούνται εκεί και από ποιες ομάδες παιδιών. Περισσότερο από μια πιστή καταγραφή επιδιώκουμε την έκφραση των εμπειριών και της αίσθησης που έχουν τα παιδιά για την αυλή. Διαφορετικές τεχνικές και υλικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανάλογα με την ηλικία των παιδιών.

Ανάλυση στοιχείων
Α_5.2. Βιωματική αποτύπωση

Για να αναλύσετε τις αποτυπώσεις των παιδιών απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις. Οι απαντήσεις μας κατευθύνουν σε σχέση με τις παραμέτρους που χρειάζεται να ενισχύσουμε.

Π Ποικιλομορφία

1. Αναπαριστώνται περισσότερες από 3 δραστηριότητες; ΝΑΙ / ΟΧΙ
2. Υπάρχει ποικιλία δραστηριοτήτων (παιχνίδι υψηλής ή χαμηλής έντασης, συμβολικό παιχνίδι, κλπ); ΝΑΙ / ΟΧΙ
3. Αναπαριστώνται περισσότερα από 3 διαφορετικά στοιχεία/εξοπλισμός; ΝΑΙ / ΟΧΙ
4. Όλα τα στοιχεία έχουν ισάξια σημασία; ΝΑΙ / ΟΧΙ
5. Αναπαριστώνται χώροι συγκέντρωσης ή/και ξεκούρασης; ΝΑΙ / ΟΧΙ
6. Αναπαριστώνται διαφορετικά υλικά, υφές και χρώματα; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Ε Ευελιξία

7. Αναπαριστώνται διαφορετικές δραστηριότητες ή χρήσεις να διεξάγονται ταυτόχρονα; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Σ Συσχετισμοί

8. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για να οριοθετήσουν διαστήματα (περιφράξεις, κτίρια, τοίχοι, κ.λπ.) είναι διαπερατά και επιτρέπουν την ορατότητα; ΝΑΙ / ΟΧΙ
9. Τα στοιχεία πρόσβασης από το ένα χώρο στο άλλο (σκάλες, ράμπες, πόρτες κ.λπ.) επιτρέπουν τη διέλευση όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από τη σωματική τους κατάσταση; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Α Άνεση

10. Αναπαριστώνται στοιχεία που σχετίζονται με το κλίμα: ήλιος, σκιά, βροχή...; ΝΑΙ / ΟΧΙ
11. Αναπαριστώνται στοιχεία που σχετίζονται με βασικές ανάγκες: νερό, μπάνια...; ΝΑΙ / ΟΧΙ
12. Αναπαριστώνται στοιχεία όπου μπορούμε να συγκεντρωθούμε ή/και να ξεκουραστούμε; ΝΑΙ / ΟΧΙ
13. Αναπαριστώνται στοιχεία σκιάς ή φυτεύσεων; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εκ Εκπροσώπηση

14. Άτομα διαφορετικών φύλων κάνουν παρόμοιες δραστηριότητες; ΝΑΙ / ΟΧΙ
15. Και χρησιμοποιούν παρόμοιες περιοχές; ΝΑΙ / ΟΧΙ

Εάν οι απαντήσεις είναι ΟΧΙ στις περισσότερες ερωτήσεις μίας ενότητας, σημαίνει πως χρειάζεται να ενδυναμωθεί η παράμετρος στην οποία αναφέρεται η ενότητα αυτή.

5.3. Συζήτηση στην τάξη

“Επεξεργαζόμαστε τις εντάσεις και αναζητούμε λύσεις μαζί.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

Ευαισθητοποίηση

Στόχος είναι η συνειδητοποίηση των υφιστάμενων συγκρούσεων στην αυλή η συλλογική αναζήτηση λύσεων για την πρόληψη ή/και την επίλυσή τους.

Συμμετέχοντες/ουσες
Μ Μαθητές/τριες

Υλικό υποστήριξης
Ευαισθητοποίηση: Κατευθυντήριες γραμμές A_5.3 Συζήτηση στην τάξη

Προτεινόμενη διάρκεια
1 συνάντηση
1ώρα 30’

Διαδικασία

1. Ο/Η εκπαιδευτικός απαριθμεί τις κυριότερες διαφορές μεταξύ αγοριών και κοριτσιών και τις πιθανές καταστάσεις ανισότητας φύλου ή διαμάχες που έχουν εντοπίστει στις δραστηριότητες 5.1. Ερωτηματολόγιο και 5.2. Βιωματική αποτύπωση. Μπορεί επίσης να συμβουλευτεί το υλικό υποστήριξης A_5.3 Συζήτηση στην τάξη με κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη συζήτησης με τα παιδιά.

2. Αυτός ο κατάλογος χρησιμεύει ως σημείο εκκίνησης για τη διεξαγωγή συζήτησης με τα παιδιά.

3. Τα παιδιά εντοπίζουν τις πιο συχνές ανισότητες ή συγκρούσεις ή εκείνες που θεωρούνται ως η μεγαλύτερη προτεραιότητα για επίλυση. Επίσης, επισημαίνονται οι θετικές πτυχές, όπως οι ευχάριστοι χώροι της αυλής ή τα πιο αγαπημένα τους στοιχεία.

4. Μαζί επιλέγετε 5 ζητήματα/προτεραιότητες που αντιπροσωπεύουν περισσότερο τις εμπειρίες των παιδιών στην αυλή (προτιμήσεις, συγκρούσεις, επιθυμίες ...). Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι αυτές οι προτεραιότητες θα μεταφερθούν και θα εργαστούμε πάνω σε αυτές στις ενότητες Γ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ και Δ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ με στόχο την ανάπτυξη προτάσεων.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, προτρέψτε όλα τα παιδιά να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις απόψεις τους.

Ευαισθητοποίηση
Α_5.3. Προετοιμασία του συλλογικού χάρτη

Παρακάτω υπάρχουν μερικές ιδέες για θέματα που μπορούν να συζητηθούν με τα παιδιά.

Σε σχέση με τις ποιότητες των χώρων

Κάνουμε ερωτήσεις σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση της αυλής, τα στοιχεία που τους αρέσουν και αυτά που θα άλλαζαν. Για παράδειγμα, είδη δαπέδων, βλάστησης ή παιχνιδιών, περιοχές με ήλιο ή σκιά, τη θέση των τουαλετών ή των βρυσών, κ.λπ.

Μπορούμε να ρωτήσουμε ποιες περιοχές της αυλής τους αρέσουν περισσότερο, ποιες λιγότερο και γιατί. Μπορούμε να δώσουμε συγκεκριμένα παραδείγματα για να διευκολύνουμε την κατανόηση των παιδιών.

Μπορούμε επίσης να θέσουμε ερωτήματα σχετικά με τη σχέση με το ευρύτερο περιβάλλον: την ποιότητα των γύρω δρόμων και κτιρίων, τον θόρυβο, την κίνηση, τη δυνατότητα να περπατήσουν ως το πλησιέστερο πάρκο ή πλατεία, τις στάσεις των δημόσιων μέσων μεταφοράς από και προς το σπίτι τους.

Σε σχέση με τις ανισότητες ή τις συγκρούσεις

Κάνουμε ερωτήματα που μας επιτρέπουν να προσδιορίσουμε τις καταστάσεις προνομίων και καταπίεσης, τις ιεραρχίες μεταξύ διαφορετικών παιδιών ή ομάδων και τους λόγους των ανισοτήτων.

Μπορούμε να μιλήσουμε για τα διαφορετικά παιχνίδια ή τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται και για το πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις στο παιχνίδι (π.χ. Οι αποφάσεις λαμβάνονται από κοινού ή πάντα αποφασίζει το ίδιο πρόσωπο; Είναι όλα τα παιδιά ικανοποιημένα με τον τρόπο λήψης των αποφάσεων;).

Είναι επίσης ενδιαφέρον να γνωρίζουμε ποιο μέρος της αυλής χρησιμοποιεί κάθε παιδί ή ομάδα και αν υπάρχουν ανισορροπίες. Μπορούμε να θέσουμε ερωτήματα σχετικά με τις αποστάσεις και το χρόνο που χρειάζονται για να φτάσουν στις τουαλέτες λαμβάνοντας επίσης υπόψη αν αυτές είναι διαχωρισμένες ανά φύλο.

Παρατηρούμε τις καταστάσεις συγκρούσεων που αναφέρονται, τις ανισότητες μεταξύ των φύλων που παρατηρούνται σε κάθε περίπτωση και τις λύσεις που προτείνονται από τα παιδιά.

Συζητάμε όλοι μαζί και επιλέγουμε τη λύση ή τις λύσεις που φαίνονται πιο κατάλληλες για κάθε περίπτωση.

Τις ταξινομούμε ανάλογα με το αν πρόκειται για τροποποιήσεις του φυσικού χώρου της αυλής με την εισαγωγή, αφαίρεση ή τροποποίηση στοιχείων παιχνιδιού ή εξοπλισμού ή αν σχετίζονται με θέματα διαχείρισης της αυλής και τους κανόνες που εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων.

Γ
Αναπτύσσουμε κριτήρια

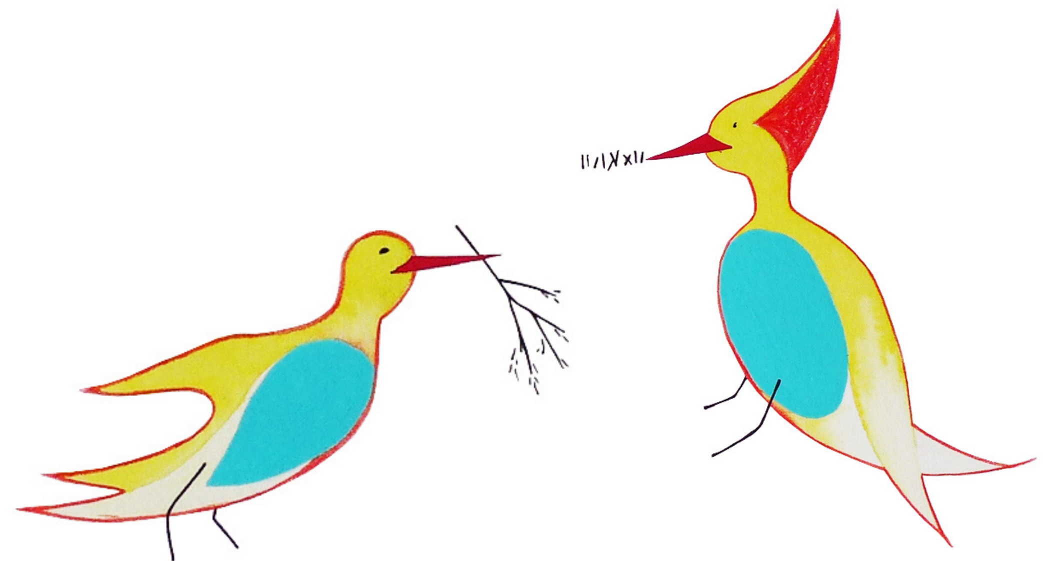
Η ενότητα αυτή βοηθά στην κατανόηση και την ταξινόμηση των αποτελεσμάτων της συμμετοχικής διάγνωσης της ενότητας Β. ΑΝΑΛΥΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΥΛΗ ώστε να περάσουμε στον συμμετοχικό σχεδιασμό της αυλής. Αρχικά προσδιορίζουμε τα ζητήματα που χρειάζεται να βελτιωθούν στην αυλή μας. Στη συνέχεια, επιλέγουμε εκείνες τις στρατηγικές που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες της αυλής και της κοινότητάς μας. Οι στρατηγικές αυτές θα χρησιμοποιηθούν για να επικεντρώσουμε τις παρεμβάσεις μας και να αναπτύξουμε συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης.

6. Συγκεντρώνουμε τα συμπεράσματα

Συγεκτρώνουμε και αντιπαραβάλλουμε τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει από τις δραστηριότητες συλλογής δεδομένων και τις πιο βιωματικές εμπειρίες των μαθητών/τριών ως τώρα. Αυτά τα αποτελέσματα θα συνοψιστούν σε μια μεγάλη κάτοψη της αυλής.

6.1. Πίνακας αποτελεσμάτων

6.2. Συλλογικός χάρτης

6.1. Πίνακας αποτελεσμάτων

“Εντοπίζουμε ποιες παράμετροι χρειάζονται ενίσχυση.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

Ευαισθητοποίηση

Στόχος της δραστηριότητας είναι να αναγνωρίσουμε τις ποιότητες της αυλής που χρειάζεται να ενισχύσουμε όπως επίσης και τις προτεραιότητες που χρειάζεται να θέσουμε.

Συμμετέχοντες/ουσες
ΕΠ Επιστροπή παρακολούθησης
ΤΟ Τεχνική Ομάδα

Υλικό υποστήριξης
Πίνακας συλλογής των αποτελεσμάτων

Προτεινόμενη διάρκεια
1 συνάντηση
1 ώρα

Διαδικασία

1. Για να αποφασίσουμε ποιες προτεραιότητες θα θέσουμε για την αυλή μας, αρχίζουμε να συμπληρώνουμε τον συνοπτικό πίνακα των αποτελεσμάτων. Για κάθε μία από τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν με στόχο τη συλλογή στοιχείων επισημαίνουμε τις πιο ελλιπείς ιδιότητες στον πίνακα.

2. Μια συνολική ανάγνωση του πίνακα μας βοηθά να δούμε ποιες παραμέτρους χρειάζεται να ενισχύσουμε, αλλά και τις προτεραιότητες που χρειάζεται να θέσουμε.

3. Αφού έχουμε ορίσει τις ποιότητες που θέλουμε να ενισχύσουμε ή να δώσουμε προτεραιότητα προχωράμε στην ενότητα 7. ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΜΕ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ και επιλέγουμε τις καταλληλότερες τεχνικές για την κάθε περίπτωση.

Πίνακας συλλογής των αποτελεσμάτων

4 Παρατηρούμε την αυλή	**Παράμετροι**				
4.1. Χαρακτηριστικά της αυλής	Π	Ε	Σ	Α	Εκ
4.2. Αναγώριση των ζωνών της αυλής	Π	Ε	Σ	Α	Εκ
4.3. Συλλογικός χάρτης	Π	Ε	Σ	Α	Εκ
5 Ακούμε τα παιδιά	**Παράμετροι**				
5.1. Ερωτηματολόγιο	Π	Ε	Σ	Α	Εκ
5.2. Βιωματική αποτύπωση	Π	Ε	Σ	Α	Εκ

Π **Ποικιλομορφία**, Ε **Ευελιξία**, Σ **Συσχετισμοί**, Α **Άνεση**, Εκ **Εκπροσώπηση**

6.2. Συλλογικός χάρτης

“Συγκεντρώνουμε τις εμπειρίες της αυλής.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

Ευαισθητοποίηση

Στόχος του συλλογικού χάρτη είναι να συγκεντρωθούν οι εμπειρίες όλων των παιδιών σε μία μεγάλη κάτοψη του σχολείου και να τοποθετηθούν χωρικά οι διαφορετικές εμπειρίες, συγκρούσεις και ανισότητες.

Συμμετέχοντες/ουσες

ΕΠ Επιτροπή παρακολούθησης
ΤΟ Τεχνική Ομάδα
Μ Μαθητές/τριες
Ε Εκπαιδευτικοί

Υλικό υποστήριξης

Κάτοψη της αυλής σε μεγάλη διάσταση

Προτεινόμενη διάρκεια

1 συνάντηση
2 ώρες

Διαδικασία

1. Για την πραγματοποίηση της δραστηριότητας, κάθε ομάδα χρειάζεται να ανατρέξει στο υλικό που παράχθηκε στη δραστηριότητα 5.3 Προετοιμασία του συλλογικού χάρτη. Υπενθυμίζεται ότι η κάθε ομάδα έθεσε 5 προτεραιότητες σε σχέση με τις εμπειρίες τους στην αυλή. Οι εμπειρίες αυτές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τόσο θετικά στοιχεία, όσο και στοιχεία που χρειάζεται να βελτιωθούν.

2. Προτείνεται να συγκεντρωθούν οι εκπρόσωποι των Μαθητών/τριών και των Εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, καθώς και η Επιτροπή Παρακολούθησης και η Τεχνική Ομάδα, γεγονός που θα δώσει μεγαλύτερη δυναμική στη δραστηριότητα.

3. Σε μια μεγάλη κάτοψη της αυλής, κάθε ομάδα μαθητών/τριών ή εκπρόσωπος από κάθε ομάδα τοποθετεί τα 5 σημεία προτεραιότητας που αποφάσισαν.

4. Όλοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες συμφωνούν σε σχέση με τα ζητήματα που θα ληφθούν υπόψη κατά την ανάπτυξη των προτάσεων. Τα επιλεγμένα θέματα χρειάζεται να αντιπροσωπεύουν όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες.

5. Είναι σημαντικό να καταγράψετε όλες τις πληροφορίες ακόμη και αν δεν αποτελούν προτεραιότητες, καθώς μπορεί να θέλετε να εργαστείτε σε κάποια απο αυτά τα θέματα σε επόμενη φάση.

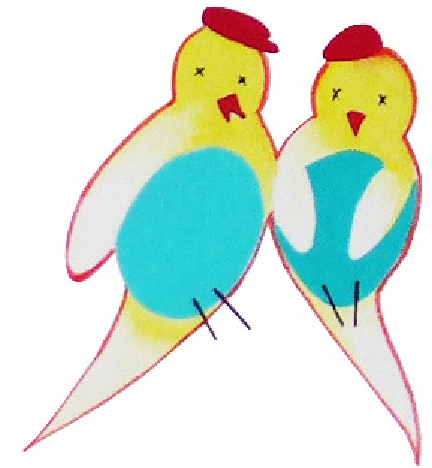

Λάβετε υπόψη ότι είναι σημαντικό να θέσετε προτεραιότητες για τις προτάσεις παρέμβασης.

7. Καθορίζουμε τις στρατηγικές

Γ

Προσπαθούμε να αναπτύξουμε τα κριτήρια παρέμβασης με βάση το υλικό που παρήχθηκε στην ενότητα Β. ΑΝΑΛΥΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΥΛΗ και συνοψίζουμε τα αποτελέσματα. Καταρτίζουμε τις καταλληλότερες στρατηγικές για τη βελτίωση της αυλής μας με τη βοήθεια κριτηρίων παρέμβασης που προτείνονται στην ίδια ενότητα.

7.1. Ανάπτυξη στρατηγικών

7.1. Ανάπτυξη στρατηγικών

“Καθορίζουμε τα κριτήρια των παρεμβάσεων.”

Γ

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Δράση αλλαγής

Καθορισμός των γενικών στρατηγικών που θα μας επιτρέψουν να επιτύχουμε τους στόχους που έχουν τεθεί στις δραστηριότητες 6.1 Πίνακας των αποτελεσμάτων και 6.2 Συλλογικός χάρτης με σκοπό τη βελτίωση των ποιοτήτων και της οργάνωσης της αυλής και τη μείωση των ανισοτήτων και των ιεραρχιών που παρατηρούνται σε αυτή.

Συμμετέχοντες/ουσες

ΕΠ Επιτροπή παρακολούθησης
ΤΟ Τεχνική Ομάδα

Υλικό υποστήριξης

Συγκεντρωτικός πίνακας των αποτελεσμάτων.
Κατάλογος προτεραιοτήτων του Συλλογικού χάρτη.
Κατάλογος προτάσεων.

Προτεινόμενη διάρκεια

1 συνάντηση
2 ώρες

Διαδικασία

1. Πραγματοποιείται συνάντηση μεταξύ της Επιτροπής παρακολούθησης και της Τεχνικής Ομάδας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της προηγούμενης ενότητας καθορίζονται οι στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν μέσω των παρεμβάσεων στην αυλή.

2. Συμβουλευόμαστε τον Κατάλογο προτάσεων και επιλέγονται οι πιο κατάλληλες προτάσεις για την κάθε περίπτωση. Οι προτάσεις που αναφέρονται έχουν το πλεονέκτημα ότι μπορούν να εφαρμοστούν σε οποιαδήποτε σχολική αυλή χάρη στον γενικό χαρακτήρα τους. Κατατάσσονται σε 3 κατηγορίες ανάλογα με το πεδίο/επίπεδο της παρέμβασης:
Χώρος: προτάσεις σχετικά με την αναδιαμόρφωση του χώρου της αυλής.
Στοιχεία: προτάσεις που αναφέρονται σε σταθερά ή κινητά στοιχεία που μπορούν να εισαχθούν στην αυλή.
Διαχείριση: προτάσεις για την ενίσχυση της συμπερίληψης στην αυλή μέσω της εισαγωγής νέων κανόνων και τρόπων λειτουργίας.

3. Καταγράφονται οι στρατηγικές που θα ακολουθηθούν σε κάθε πεδίο. Προτείνεται οι παρεμβάσεις να εμπεριέχουν και τα τρία πεδία ώστε να επιτύχουμε πιο ικανοποιητικά αποτελέσματα. Ο κατάλογος του παρόντος οδηγού μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση, αλλά προτείνεται η προσαρμογή των προτάσεων στην κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Οι παρεμβάσεις ομαδοποιούνται σύμφωνα με τους στόχους και το πεδίο παρέμβασης στο οποίο ανήκουν.

4. Οι στρατηγικές μοιράζονται στις ομάδες μαθητών/τριών που συμμετέχουν για να εργαστούν διεξοδικότερα στην ενότητα Δ. ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΜΕ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ. Για να αναπτυχθεί περισσότερο υλικό, προτείνεται η κάθε ομάδα να εργαστεί σε μία από τις διαφορετικές προτεραιότητες που τέθηκαν.

Οι χωρικές παρεμβάσεις μπορεί να περιλαμβάνουν πιο δαπανηρές παρεμβάσεις και μπορεί να συνεπάγονται μερική διακοπή της λειτουργίας της αυλής. Οι παρεμβάσεις εισαγωγής νέων στοιχείων στην αυλή έχουν επίσης ένα σχετικό κόστος αλλά δεν παρεμποδίζουν την κανονική λειτουργία της αυλής κατά την κατασκευή ή εισαγωγή τους. Τέλος, παρεμβάσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση της αυλής δεν απαιτούν επιπλέον κόστος, αλλά προϋποθέτουν την ουσιαστική εμπλοκή όλης της σχολικής κοινότητας.

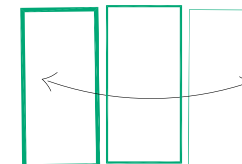
Χώρος

Σε αυτή την ενότητα συλλέγονται τα κριτήρια
που σχετίζονται με τη χωρική αναδιαμόρφωση της αυλής. Αναλύεται το πώς αυτές οι χωρικές παρεμβάσεις μπορούν να κατανεμηθούν με ισότιμο τρόπο στο χώρο, ακολουθώντας γεωμετρίες που καθορίζουν
την ισορροπημένη και ισότιμη σχέση μεταξύ των διαφορετικών περιοχών.
Οι προτάσεις στοχεύουν στο να μην αναπτύσσονται ιεραρχίες και αποκλεισμού στο χώρο.

Για τη διευκόλυνση της εφαρμογής, τα διαφορετικά κριτήρια έχουν ταξινομηθεί σύμφωνα με τις 5 παραμέτρους της μελέτης.

- Π **Ποικιλομορφία**
- Ε **Ευελιξία**
- Σ **Συσχετισμοί**
- Α **Άνεση**
- Εκ **Εκπροσώπηση**

Ισότιμη και λειτουργική κατανομή

Π Στόχος είναι μια δίκαιη κατανομή των περιοχών της αυλής, ώστε να επιτρέπεται η ανάπτυξη διαφόρων τύπων δραστηριοτήτων: ομαδικές δραστηριότητες, κινητικά παιχνίδια διαφορετικών εντάσεων, συμβολικά παιχνίδια και άλλα είδη ήπιων δραστηριοτήτων.

Α Εκ Τοποθετούμε τις περιοχές που προορίζονται για το ομαδικό παιχνίδι ή το κινητικό παιχνίδι μεγάλης έντασης με τρόπο που να μην παρεμποδίζεται η κίνηση προς τις άλλες περιοχές της αυλής ή ακόμη και η είσοδος/έξοδος στο/από το σχολείο.

Α Εκ Αν η αυλή είναι μικρή, μια ενιαία περιοχή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κινητικές δραστηριότητες υψηλής έντασης, καθώς απαιτούν ενιαίο χώρο. Εάν η αυλή διαθέτει αρκετό χώρο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν περισσότερες από μία περιοχές για αυτόν τον τύπο δραστηριότητας.

Π Ε Ο χώρος που χρησιμοποιείται για δραστηριότητες μεσαίας έντασης δεν χρειάζεται πολύ μεγάλες διαστάσεις και μπορεί να κατανεμηθεί σε διαφορετικές περιοχές της αυλής.

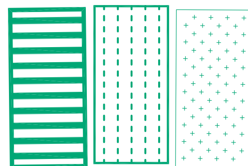
Σ Α Λάβετε υπόψη τα επίπεδα έντασης των διαφορετικών περιοχών της αυλής. Προτείνεται να δημιουργηθεί μια διαβάθμιση έντασης μεταξύ των δραστηριοτήτων των διαφορετικών περιοχών και ειδικότερα να μην τοποθετηθούν περιοχές με έντονη διαφορά έντασης δίπλα δίπλα.

Σ Α Επεξεργαστείτε τα όρια των περιοχών υψηλής έντασης για να προστατεύσετε και να αποτρέψετε την εισβολή τους στις γειτονικές περιοχές.

Ε Σ Προτείνεται η οριοθέτηση των περιοχών να μη γίνεται με στοιχεία που μπορεί να θεωρηθούν εμπόδια. Αντ' αυτού, προτείνεται η χρήση στοιχείων πρασίνου, κεκλιμένων επιπέδων ή στοιχείων που δημιουργούν αναβαθμούς κ.λπ.

Ε Σ Α Αποφύγετε τη δημιουργία "κρυφών γωνιών" ή υπολειμματικών χώρων.

Προσαρμογή των χαρακτηριστικών στον τύπο της δραστηριότητας

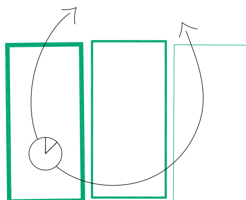
Π Σ Α Ενίσχυση του σχεδιασμού ποικιλόμορφων χώρων. Προτείνουμε το σχεδιασμό περιοχών στην αυλή με διαφορετικές γεωμετρίες, υφές και χρώματα ενώ παράλληλα χρειάζεται να προβλεφθούν και στεγασμένες περιοχές.

Ε Α Εκ Ο χώρος που χρησιμοποιείται για κινητικές δραστηριότητες ή παιχνίδια με υψηλή ή μεσαία ένταση δεν πρέπει να έχει εμπόδια και το δάπεδο χρειάζεται να είναι κατά προτίμηση σκληρό και χωρίς κλίσεις. Προτείνεται να μη γίνεται συσχετισμός αυτών των χώρων με ένα συγκεκριμένο παιχνίδι ή άθλημα, όπως π.χ. στην περίπτωση ενός γηπέδου, για την αποφυγή μονομερών και μονοσήμαντων χρήσεων του χώρου.

Π Α Το συμβολικό παιχνίδι και οι κινητικές δραστηριότητες χαμηλής έντασης απαιτούν κατά προτίμηση πιο μαλακά επιδαπέδια υλικά (χαλίκι, άμμος, γρασίδι κ.λπ.).

Ε Εκ Αποφύγετε τους χώρους που αναγνωρίζονται συμβολικά ως “κοριτσίστικοι” ή “αγορίστικοι”, εξαλείφοντας γεωμετρίες που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο παιχνίδι ή άθλημα (π.χ. γήπεδο ποδοσφαίρου).

Προσβασιμότητα και βασικές ανάγκες

Σ Α Αποφύγετε την ύπαρξη στοιχείων που μπορεί να παρεμποδίζουν την προσβασιμότητα στους χώρους βασικών αναγκών (βρύσες, τουαλέτες, κάδοι κλπ.).

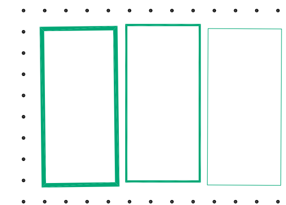
Σ Α Εκ Προτείνεται ο χρόνος πρόσβασης προς τις βρύσες και τις τουαλέτες από οποιαδήποτε αίθουσα, αλλά και οποιαδήποτε περιοχή της αυλής να μην υπερβαίνει τα 2 λεπτά.

Α Λαμβάνουμε υπόψη την ανάγκη για σκίαση και προστασία από τη βροχή των διαφορετικών περιοχών που αναλύουμε ώστε να κατανείμουμε αντίστοιχα τις δραστηριότητες σε αυτές.

Ε Σ Α Η πρόσβαση στο χώρο της αυλής θα πρέπει να επιτυγχάνεται χωρίς εμπόδια για την διευκόλυνση όλων.

Ε Προτείνεται να υπάρχει στην αυλή ένας χώρος για να αναρτηθεί το υλικό που έχει συλλεχθεί και τα στοιχεία της έρευνας που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Σχέση με τον δημόσιο χώρο έξω από το σχολείο

Π Α Προτείνεται να υπάρχει στο σχολείο μια σκιασμένη περιοχή με επιφάνεια τραπεζιού που να λειτουργεί τόσο ως περιοχή παιχνιδιού για τα παιδιά, όσο και ως χώρος αναμονής για τους γονείς. Ο συγκεκριμένος χώρος μπορεί να λειτουργεί και ως χώρος κοινωνικοποίησης και διάδρασης μεταξύ των γονέων.

Σ Διευκολύνετε την οπτική επικοινωνία του σχολείου με την γειτονιά με στοιχεία που επιτρέπουν την ορατότητα μεταξύ της αυλής και του δρόμου.

Σ Προτείνεται να ενισχυθεί η σχέση του σχολείου με έναν κοντινό δημόσιο χώρο (πλατεία, πάρκο, πεζόδρομος κλπ.) ή/και πολιτιστικό χώρο (βιβλιοθήκη, αθλητικό κέντρο, ωδείο κλπ.).

Κατάλογος προτάσεων

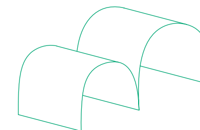
Στοιχεία

Αυτή η ενότητα αναφέρεται σε νέα στοιχεία που μπορούν να ενταχθούν στην αυλή και στοχεύει στην επίτευξη μεγαλύτερης ποικιλίας παιχνιδιών που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και επιθυμίες περισσότερων παιδιών χωρίς να ενισχύονται έμφυλα στερεότυπα. Είναι σημαντικό να ενισχυθεί η πολυχρηστικότητα των στοιχείων που ήδη υπάρχουν στην αυλή, αλλά και να ενταχθούν νέα πολυλειτουργικά στοιχεία. Αναλόγως των αναγκών του σχολείου, κάποια από αυτά τα στοιχεία θα είναι μόνιμα εγκατεστημένα, ενώ άλλα θα μπορούν να μεταφέρονται.

Για τη διευκόλυνση της εφαρμογής, τα διαφορετικά κριτήρια έχουν ταξινομηθεί διάφορα κριτήρια σύμφωνα με τις 5 παραμέτρους της μελέτης.

- Π **Ποικιλομορφία**
- Ε **Ευελιξία**
- Σ **Συσχετισμοί**
- Α **Άνεση**
- Εκ **Εκπροσώπηση**

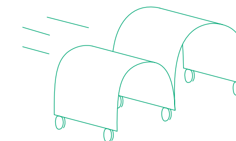
Μόνιμα στοιχεία παιχνιδιού

Π Ε Εκ Αποφύγετε τα στοιχεία που βρίσκονται μόνιμα στην αυλή να σχετίζονται με μία συγκεκριμένη χρήση ή δραστηριότητα. Για να το πετύχετε αυτό προτιμήστε την ένταξη στοιχείων με διαφορετικές γεωμετρίες, ύψη και μεγέθη. Για παράδειγμα, αντί για τα παραδοσιακά παγκάκια, μπορούν να σχεδιαστούν καθιστικά που να επιτρέπουν και άλλες χρήσεις και που θα έχουν μία πιο παιγνιώδη χρήση από τα παιδιά.

Π Εκ Ενσωματώστε στοιχεία που υποστηρίζουν το συμβολικό και το κινητικό παιχνίδι χαμηλής έντασης στην αυλή, όπως και στοιχεία που ενισχύουν τις κινητικές δεξιότητες των παιδιών (π.χ. παιχνίδια ισορροπίας, αναρτώμενα στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ποικιλοτρόπως για συμβολικό παιχνίδι κ.ά).

Προσωρινά στοιχεία παιχνιδιού

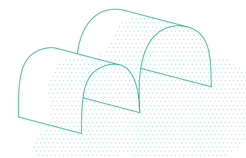

Π Εκ Εισάγετε πολυλειτουργικά στοιχεία στην αυλή, όπως στεφάνια, σχοινιά, ρόδες, χρωματισμούς σε επιφάνειες που θα δώσουν νέες δυναμικές στο παιχνίδι των παιδιών.

Π Ε Εκ Εισάγετε τα διάφορα στοιχεία με έναν αισθητικά προσεγμένο τρόπο. Αυτό θα ενθαρρύνει τα παιδιά να είναι πιο προσεκτικά όταν τα χρησιμοποιούν. Η ποσότητα των στοιχείων που παρέχονται πρέπει να είναι επαρκής ώστε να επιτρέπει σε όλα τα παιδιά να παίξουν με αυτά.

Ε Εκ Για την εισαγωγή συγκεκριμένων μετακινούμενων στοιχείων (π.χ. φορητή βιβλιοθήκη) λάβετε υπόψη ότι θα πρέπει να μπορούν να μετακινηθούν με ευκολία ανάλογα με τις ανάγκες ή τις επιθυμίες (δώστε προσοχή στο βάρος και τις διαστάσεις των στοιχείων αυτών).

Φυτεύσεις και στοιχεία σκίασης

Π Α Εκ Μπορούν να προστεθούν φυτεύσεις, αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά για να διακοσμηθεί η αυλή και να εμπλουτιστούν οι εμπειρίες των παιδιών. Η μελέτη των φυτεύσεων μπορεί να ενσωματωθεί στο σχολικό πρόγραμμα.

Π Α Εισάγετε στοιχεία σκίασης, φυλλοβόλα δέντρα, πέργκολες φυτών, πανιά ή/και τέντες ώστε να δημιουργηθούν σκιασμένες περιοχές και να υπάρξει κλιματική άνεση στην αυλή.

Κατάλογος προτάσεων

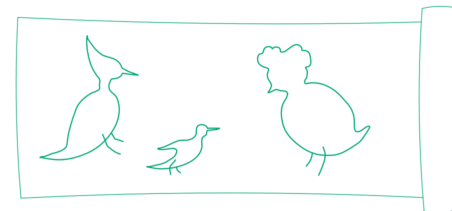
Διαχείριση

Αυτή η ενότητα παρουσιάζει εργαλεία για την ανάπτυξη προτάσεων που θα συνεισφέρουν στη λειτουργία της αυλής ως χώρου εκπαίδευσης για τα παιδιά, που εμπεριέχει τις αξίες της ισότητας, του σεβασμού και της αλληλεγγύης. Αντιμετωπίζουμε την αυλή ως ένα χώρο που μπορεί να περιέχει μια μεγάλη ποικιλία από ταυτόχρονες και συνεχείς δραστηριότητες. Οι προτάσεις που ακολουθούν δεν αφορούν σε αλλαγές του χώρου μέσω της εισαγωγής νέων στοιχείων, αλλά την αναθεώρηση της διαχείρισης του χώρου της αυλής. Οι προτάσεις στοχεύουν στην ενίσχυση των αξιών της συμπερίληψης ενσωματώνοντας τις αξίες της συνεργασίας και της φροντίδας μέσα από το παιχνίδι. Η συμμετοχή αποτελεί βασικό στοιχείο στη διαδικασία μεταμόρφωσης της αυλής καθώς είναι ουσιώδης για την ευαισθητοποίηση όλης της σχολικής κοινότητας.

Για τη διευκόλυνση της εφαρμογής, τα διαφορετικά κριτήρια έχουν ταξινομηθεί διάφορα κριτήρια σύμφωνα με τις 5 παραμέτρους της μελέτης.

Π Ποικιλομορφία
Ε Ευελιξία
Σ Συσχετισμοί
Α Άνεση
Εκ Εκπροσώπηση

Δραστηριότητες για την ενίσχυση της ποικιλομορφίας

Π Εκ Εμπλουτίστε τις γνώσεις των παιδιών σχετικά με διάφορα παιχνίδια που μπορούν να παίξουν στην αυλή. Οι γονείς μπορούν να μάθουν στα παιδιά παιχνίδια της παιδικής τους ηλικίας και στη συνέχεια τα παιδιά να τα παίξουν μαζί στην αυλή, ενώ μπορούν να φανταστούν και νέα παιχνίδια.

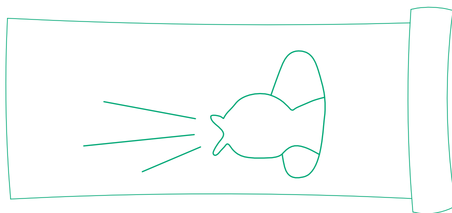
Π Εκ Προτείνετε νέα παιχνίδια ή νέα αθλήματα που δεν θα συσχετίζονται απαραίτητα με κάποιο φύλο και δεν τα γνωρίζουν τα παιδιά (π.χ. κόρφμπολ, μπέιζμπολ, χόκεϊ επί χόρτου, χειροσφαίριση/χάντμπολ κ.ά.). Διερευνήστε αν θα μπορούσαν τα παιχνίδια αυτά να ενσωματωθούν στο μάθημα της φυσικής αγωγής.

Π Ε Εκ Χρησιμοποιείστε την αυλή για τη διεξαγωγή υπαίθριας διδασκαλίας. Η χρήση αυτή ενθαρρύνει όλα τα παιδιά να χρησιμοποιούν όλες τις περιοχές της αυλής αυξάνοντας την αίσθηση του ανήκειν και την αποφυγή της ταυτοποίησης χώρων με συγκεκριμένες ομάδες παιδιών ή δραστηριότητες. Η υπαίθρια διδασκαλία μπορεί να ενισχυθεί και με την εισαγωγή σχετικού εξοπλισμού στην αυλή (π.χ. καθίσματα, πίνακας κ.λ.π.).

Π Ε Σ Αν υπάρχει η δυνατότητα, προτείνεται να παραμένει προσβάσιμη η αυλή του σχολείου και σε ώρες εκτός του σχολικού ωραρίου ώστε να μπορούν να διεξαχθούν εκεί και άλλες δραστηριότητες. Με τον τρόπο αυτό το σχολείο αποτελεί σημείο συνάντησης για τις οικογένειες εκτός σχολικού ωραρίου, ενώ ενισχύεται και εμπλουτίζεται ο κοινωνικός του ρόλος για τη γειτονιά.

Ε Σ Χρησιμοποιήστε δημόσιους χώρους κοντά στο σχολείο κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων ή για τη διεξαγωγή άλλων σχολικών δραστηριοτήτων σε αυτούς ώστε να διευρυνθεί η αντίληψη των παιδιών για τη γειτονιά και ο συσχετισμός της σχολικής αυλής με το δημόσιο χώρο της πόλης.

Δράσεις για την εξάλειψη των στερεοτύπων

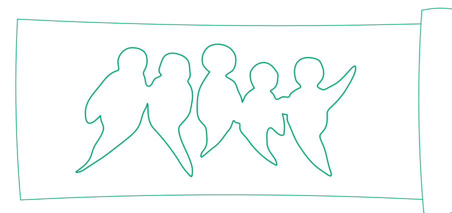
Π Εκ Αναδείξτε δεξιότητες των κοριτσιών για να παίξετε παιχνίδια που θεωρούνται "αγορίστικα", διοργανώνοντας μικτά πρωταθλήματα και γνωστοποιώντας τις αναφορές των γυναικών στον κόσμο του αθλητισμού.

Π Εκ Δώστε αξία σε δράσεις όπως το συμβολικό παιχνίδι, δραστηριότητες χαμηλής έντασης ή κινητικά παιχνίδια, οργανώνοντας μικτά πρωταθλήματα επιδαπέδιων παιχνιδιών όπως κουτσό ή σχοινάκι.

Εκ Παρέχετε στις/στους εκπαιδευτικούς εργαλεία διαχείρισης θεμάτων φύλου. Οργανώστε μια εκπαίδευση που συνδυάζει θεωρητικές συνεδρίες και πρακτικές ασκήσεις σχετικά με τους ρόλους των φύλων και τα έμφυλα στερεότυπα όπως και την επίλυση και πρόληψη των συγκρούσεων. Για να διευκολυνθεί η συμμετοχή των εκπαιδευτικών, προτείνεται η προσαρμογή των συνεδριών λαμβάνοντας υπ' όψη τις ώρες των μαθημάτων.

Π Εκ Διοργανώστε ενημερωτικές συναντήσεις για τους γονείς σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα στα παιχνίδια. Εισάγετε νέες αναφορές στο θέμα και ενημερώστε τους γονείς των παιδιών για την ποικιλία παιχνιδιών.

Δράσεις για να βελτιώσουμε τη συμβίωση στο σχολείο

Π Εκ Αποφασίστε τα παιχνίδια συλλογικά και μέσω συμμετοχικών διαδικασιών. Η συμμετοχική διαδικασία χρειάζεται για να ενθαρρύνει τη συμμετοχή όλων των παιδιών. Είναι σημαντικό όλα τα παιδιά να γνωρίζουν τους κανόνες των επιλεγμένων παιχνιδιών.

Α Εκ Αποφασίστε συγκεκριμένους κανόνες για να αποτρέψετε την εισβολή έντονων δραστηριοτήτων σε περιοχές παιχνιδιών χαμηλής έντασης. Οι κανόνες χρειάζεται να συναποφασιστούν με τις/τους μαθήτριες/ές μέσω συμμετοχικής διαδικασίας.

Εκ Οργανώστε δραστηριότητες που να συμμετέχει ολόκληρο το σχολείο για να προωθηθεί η αλληλεπίδραση των παιδιών διαφορετικών ηλικιών και να αναπτυχθεί η φροντίδα και η προσοχή των μεγαλύτερων παιδιών προς τα μικρότερα. Μπορούν για παράδειγμα οι μαθητές/τριες από μεσαίες και μεγάλες τάξεις να οργανώνουν παιχνίδια για τα παιδιά των μικρότερων τάξεων.

Δ
Προτείνουμε αλλαγές

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει δραστηριότητες για τον συμμετοχικό ανασχεδιασμό της αυλής. Χρειάζεται να σκεφτούμε βιώσιμες λύσεις χρησιμοποιώντας αυτό που ήδη υπάρχει στο σχολείο και να εμπλέξουμε τη σχολική κοινότητα στη διαδικασία υλοποίησης παρεμβάσεων είτε αυτές σχετίζονται με νέες κατασκευές στην αυλή, είτε με αλλαγές στη διαχείριση του χώρου. Τέλος, να θυμάστε ότι προκειμένου να εφαρμοστούν με επιτυχία οι προτάσεις, χρειάζεται να έχουν προκύψει από μία συλλογική συμμετοχική διαδικασία και διάλογο μεταξύ όλων των μελών της σχολικής κοινότητας.

8. Αναπτύσσουμε προτάσεις

Στην ενότητα αυτή θα κάνουμε τα τελευταία βήματα προτού πραγματοποιήσουμε τις παρεμβάσεις. Σχεδιάζουμε συγκεκριμένες προτάσεις για βελτίωση και ζητάμε τη συναίνεση ολόκληρης της εκπαιδευτικής κοινότητας.

8.1. Συμμετοχικός σχεδιασμός

“Σχεδιάζουμε τις προτάσεις.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

Δράση αλλαγής

Στόχος της δραστηριότητας είναι ο σχεδιασμός συγκεκριμένων προτάσεων για την επίτευξη των καθορισμένων στόχων βελτίωσης που έχουμε θέσει.

Συμμετέχοντες/ουσες
Μ Μαθητές/τριες

Υλικό υποστήριξης
Το απαραίτητο υλικό για την αναπαράσταση των προτάσεων

Προτεινόμενη διάρκεια
4 συναντήσεις
1 ώρα και 30’ ανά συνάντηση

Διαδικασία

1. Μοιράζουμε τις προτεραιότητες/ στρατηγικές που έχουν επιλεγεί στη δραστηριότητα 7.1. Ανάπτυξη των στρατηγικών σε ομάδες.

2. Είναι σημαντικό τα παιδιά να έχουν αντίληψη των διαστάσεων του χώρου σε σχέση με το ίδιο τους το σώμα και σε σχέση με τις προτάσεις που θα αναπτύξουν. Μπορούμε να βγούμε στην αυλή και να πειραματιστούμε με διαφορετικά στοιχεία (κουτιά από χαρτόνι, καφάσια, ρολά από χαρτόνι) για να εξοικειωθούν με τα μεγέθη που απαιτούνται για τις διάφορες δραστηριότητες.

3. Αναζητήστε αναφορές για περιπτώσεις με παρόμοια προβλήματα και μάθετε λύσεις που έχουν λειτουργήσει σε κάθε περίπτωση.

4. Σχεδιάστε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας τις πιο κατάλληλες τεχνικές (χάρτης, κολάζ, σχέδιο, μακέτα, κείμενο, βίντεο κ.λπ.). Ανάλογα με τον τύπο της πρότασης, το αποτέλεσμα που πρέπει να έχουμε για να τις εφαρμόσουμε, θα ποικίλουν. Αυτό θα εξαρτηθεί από το εάν οι παρεμβάσεις που προτείνουμε έχουν να κάνουν με:
Χώρο: Η πρόταση πρέπει να περιέχει ένα σχεδιαστικό αποτέλεσμα (οργάνωση σε ζώνες, κατανομή στοιχείων, υλικά, υφές, χρώματα ...).
Προσωρινά στοιχεία: Πρέπει να καθορίσετε τον τύπο του στοιχείου που ενσωματώνεται στην αυλή, τον αριθμό των στοιχείων που εισάγονται και τον τρόπο με τον οποίο τα στοιχεία αυτά θα απομακρύνονται από την αυλή (συλλογή, αποθήκευση ...).

Σταθερά στοιχεία: Πρέπει να επιτευχθεί ο σχεδιασμός ενός μοντέλου (μπορεί να πρόκειται για την μετατροπή ενός υπάρχοντος στοιχείου ή για σχεδιασμό ενός νέου στοιχείου). Πρέπει επίσης να καθοριστεί μία περιοχή της αυλής για να ενταχθεί/ούν το/τα νέο/α στοιχείο/α.

Διαχείριση: Το αποτέλεσμα χρειάζεται να είναι ένα αρχείο (μπορεί να είναι γραπτό, γραφικό ή οπτικοακουστικό) που να εξηγεί τη νέα πρόταση διαχείρισης, τους συμφωνημένους κανόνες, τις νέες δραστηριότητες ή του προτεινόμενου εκπαιδευτικού περιεχομένου.

8.2. Συλλογική συναίνεση

“Αποφασίζουμε συλλογικά.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Δράση αλλαγής

Στόχος είναι να συμφωνηθούν οι προτάσεις βελτίωσης που έχουν καταρτιστεί από κάθε ομάδα και να προγραμματιστούν οι παρεμβάσεις.

Συμμετέχοντες/ουσες
ΕΠ Επιτροπή Παρακολούθησης
Μ Μαθητές/τριες
Ε Εκπαιδευτικοί
ΤΟ Τεχνική Ομάδα

Υλικό υποστήριξης
Προβολέας

Προτεινόμενη διάρκεια
1 συνάντηση
2 ώρες

Διαδικασία

1. Επιλέξτε έναν μεγάλο χώρο του σχολείου, όπου μπορούν να συγκεντρωθούν πολλά άτομα.

2. Κάθε ομάδα εξηγεί λεπτομερώς την πρότασή της.

3. Υπάρχει δυνατότητα για ανάπτυξη διαλόγου ώστε να εμπλουτισούν οι διάφορες προτάσεις με στόχο τη βελτίωση ή τη διευκόλυνση της εφαρμογής τους.

4. Καταρτίζεται το ημερολόγιο των παρεμβάσεων σύμφωνα με τους πόρους του σχολείου και τις απαιτήσεις κάθε πρότασης (υλικά, χρόνος, άνθρωποι που θα συμμετάσχουν, οικονομικοί πόροι ...).

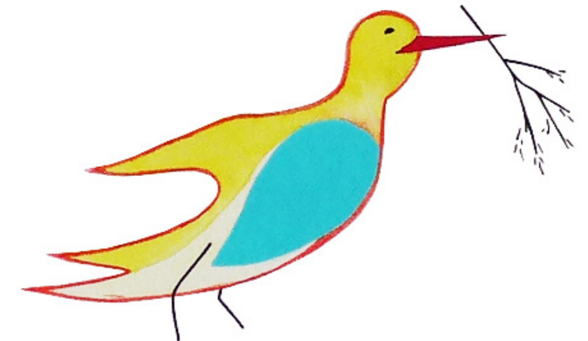

Προτείνεται να επιδιωχθεί η συνεισφορά των γονέων για την υλοποίηση των παρεμβάσεων. Για παράδειγμα, να συνεργαστούν στην κατασκευή, να συμβάλουν σε πόρους κ.λπ.

9. Μεταφέρουμε τις προτάσεις

Ετοιμάζουμε ένα τεχνικό έγγραφο που θα περιλαμβάνει τη γραφική τεκμηρίωση και τις τεχνικές περιγραφές που είναι απαραίτητες για την κατασκευή των προσθηκών στην αυλή.

9.1. Τεχνική τεκμηρίωση

9.1. Τεχνική τεκμηρίωση

“Κάνουμε το τελευταίο βήμα πριν την υλοποίηση.”

Τεχνικά στοιχεία

Στόχος

 Δράση αλλαγής

Στόχος της δραστηριότητας είναι η λεπτομερής τεκμηρίωση της πρότασης για την εφαρμογή των παρεμβάσεων.

Συμμετέχοντες/ουσες

ΕΠ Επιτροπή Παρακολούθησης
ΤΟ Τεχνική Ομάδα

Υλικό υποστήριξης

-

Προτεινόμενη διάρκεια

Αναλόγως της πολυπλοκότητας της παρέμβασης

Διαδικασία

1. Η Επιτροπή Παρακολούθησης καταρτίζει ένα έγγραφο όπου περιγράφει αναλυτικά τη διαδικασία με λεπτομερή περιγραφή όλων των δραστηριοτήτων και των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων. Αυτό το έγγραφο μπορεί να περιλαμβάνει εικόνες και γραφικά.

2. Προκειμένου να υλοποιηθούν οι παρεμβάσεις ενδέχεται να χρειαστεί να καταρτιστεί ειδικό έγγραφο. Τα χαρακτηριστικά αυτού του εγγράφου θα εξαρτηθούν από τον τύπο της παρέμβασης που θα εκτελεστεί. Είναι πιθανό να απαιτείται η συμμετοχή μιας εξωτερικής τεχνικής ομάδας για τη σύνταξη αυτού του εγγράφου, ειδικά εάν πρόκειται για εργασίες μεγαλύτερης κλίμακας στην αυλή.

Γλωσσάρι

Ανδροκεντρισμός: θεώρηση του κόσμου και του πολιτισμού που επικεντρώνεται στην ανδρική οπτική, με τρόπο που η ανδρική πραγματικότητα να τοποθετείται στο επίκεντρο των κατασκευών του λόγου επηρεάζοντας το πολιτισμικό φαντασιακό και εδραιώνοντας τη βάση της κοινωνικής ιδεολογίας. Είναι μία κοινωνική πρακτική όπου οι άνθρωποι που την απαρτίζουν αναλαμβάνουν λειτουργικούς και προκαθορισμένους ρόλους, όπου τα αρσενικά μοντέλα και συμπεριφορές επιβεβαιώνονται ως καθολικές και ανώτερες των θηλυκών, οι οποίες θεωρούνται συμπληρωματικές.

Συμμετοχικές δυναμικές: αποτελούν εργαλεία για την απόκτηση γνώσεων με βάση την πρακτική, τις γνώσεις των ατόμων, τις εμπειρίες και τα συναισθήματα καθώς και τα προβλήματα και τις δυσκολίες του περιβάλλοντός μας. Οι συμμετοχικές δυναμικές χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη διαδικασιών συλλογικής συζήτησης και προβληματισμού. Επιτρέπουν την ανταλλαγή και τη συλλογικότητα της ατομικής γνώσης και τη μεγαλύτερη εμπλοκή της ομάδας στη διαδικασία.

Κυριαρχία φύλου: εμφανείς (άμεσες) ή έμμεσες ενέργειες που έχουν ως αποτέλεσμα την επιβολή κάποιου φύλου στο άλλο. Στην περίπτωση αυτή, ένα ή περισσότερα άτομα αρσενικού φύλου υιοθετούν στάση υπεροχής έναντι ενός ή περισσοτέρων ατόμων θηλυκού φύλου. Αυτές οι ενέργειες χρησιμοποιούνται για την ενθύμιση και την επιβεβαίωση της θέσης που αντιστοιχεί σε κάθε άτομο σύμφωνα με την ιεραρχία της κοινωνίας.

Σεξουαλικά στερεότυπα: πρόκειται για μη τεκμηριωμένες εκτιμήσεις που βασίζονται πεποιθήσεις στο πολιτισμικό πλαίσιο, που απλοποιούν την πραγματικότητα και και ορίζουν σε παγκόσμιο επίπεδο τη συμπεριφορά των ανθρώπων ανάλογα με το φύλο τους.

Ευρωκεντρισμός: το σύνολο των απόψεων που κρίνουν και αμφισβητούν οποιοδήποτε φαινόμενο ιδωμένο μέσα από μία ευρωπαϊκή προοπτική, ιδίως ιστορικά γεγονότα, έθιμα και αξίες άλλων λαών. Υπονοεί την πεποίθηση ότι ο ευρωπαϊκός πολιτισμός (και κατ 'επέκταση ο δυτικός πολιτισμός) είναι ανώτερος από τους άλλους, συνδέοντάς τον με τον πραγματικό πολιτισμό σε αντίθεση με τους βαρβάρους ή τους πρωτόγονους.

Φύλο: Σύνολο παραγόντων και κοινωνικών χαρακτηριστικών που ορίζει τους ανθρώπους σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά της ταυτότητάς τους μέσα στην κοινωνία. Σε πολλές περιπτώσεις το φύλο εξαρτάται από τα κοινωνικά πρότυπα που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο ένα άτομο θα πρέπει να συμπεριφέρεται και να σχετίζεται με βάση τα συγκεκριμένα φυσικά και σεξουαλικά χαρακτηριστικά του.

Ταυτότητα φύλου: αυτοπροσδιορισμός ενός ατόμου ως άνδρας ή γυναίκα ή και τα δύο. Η ταυτότητα φύλου μπορεί να διαφέρει από το βιολογικό φύλο. Η ταυτότητα φύλου δεν καθορίζεται κατά τη γέννηση, αλλά καθιερώνεται πολύ νωρίς κατά τα πρώτα στάδια κοινωνικοποίησης του παιδιού με τη συμβολή ψυχολογικών και κοινωνικών παραγόντων.

Ιεραρχία των φύλων: η ιεραρχία είναι οποιαδήποτε δομή λειτουργεί με βάση κάποια αξία ή κατηγορία. Η ιεραρχία των φύλων προέρχεται από ιστορικούς και κοινωνικούς μηχανισμούς που υποβαθμίζουν τις γυναίκες σε μία δευτερεύουσα θέση στις ανθρώπινες σχέσεις. Στην πατριαρχική κοινωνία, οι γυναίκες έχουν διαφορετικό καθεστώς σε σχέση με τους άνδρες όσο αφορά στη σχέση τους με την ιδιοκτησία, την εργασία και την πολιτική συμμετοχή.

Κινητικό παιχνίδι : πρόκειται για παιχνίδια επιδεξιότητας και ψυχοκινητικής ανάπτυξης. Εξελίσσονται σύμφωνα με την ηλικία των παιδιών. Στην αρχή συνδέονται σαφώς με την ανακάλυψη του ίδιου του σώματος και των δυνατοτήτων του. Στη συνέχεια μετατρέπονται σε παιχνίδια βελτίωσης ικανοτήτων. Κατά την ηλικία των οκτώ ετών, τα κινητικά παιχνίδια γίνονται συλλογικά· είναι συνήθως παιχνίδια με μπάλα, παιχνίδια ισορροπίας, τρέξιμο, μάχες και ακροβατικά. Εδώ είναι που το παιδί αρχίζει να συνδέει αυτές τις δραστηριότητες και με τον ανταγωνισμό.

Συμβολικό παιχνίδι: είναι το είδος παιχνιδιού μέσω του οποίου το παιδί μιμείται πράξεις της καθημερινής ζωής του ενήλικου κόσμου. Είναι ένα παιχνίδι συμβολισμού που παράγει ευχαρίστηση και ικανοποίηση, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνει την ανάπτυξη της γλώσσας, την κοινωνικοποίηση και την επικοινωνία. Κατά το συμβολικό παιχνίδι τα παιδιά καλούνται να διαδραματίσουν ένα ρόλο, να θεσπίσουν κανόνες παιχνιδιού, να συμφωνήσουν και να μοιραστούν. Η πολυπλοκότητα του συμβολικού παιχνιδιού αυξάνεται ανάλογα με την ηλικία των παιδιών.

Ηγεμονική αρρενωπότητα: πρόκειται για ένα σύνολο ρόλων και προνομίων που αποδίδονται στους άνδρες ως αποτέλεσμα προκαθορισμένων πολιτισμικών προτύπων και που εξηγούν το πώς και το γιατί οι άνδρες διατηρούν έναν κοινωνικό ρόλο κυριαρχίας έναντι των γυναικών και άλλων ταυτοτήτων φύλου.

Φυσικοποίηση των έμφυλων διαφορών: σύνολο πεποιθήσεων που συσχετίζουν τη συμπεριφορά των ανδρών και των γυναικών στο σύνολό της με τα βιολογικά τους φύλα. Έτσι χρησιμοποιούνται βιολογικές διαφορές για να δικαιολογηθούν κοινωνικές ανισότητες.

Πιλοτικές παρατηρήσεις: πρόκειται για παρατηρήσεις όπου τα δεδομένα που συλλέγονται δε σχετίζονται με τα αποτελέσματα. Οι πιλοτικές παρατηρήσεις δεν χρησιμοποιούνται για τη συλλογή δεδομένων αλλά είναι ένα προκαταρκτικό στάδιο για να την εξοικείωση με το δείγμα ή το περιβάλλον ώστε να πραγματοποιηθεί η παρατήρηση ή να δομηθεί το σύστημα συλλογής δεδομένων.

Πολιτισμικές προκαταλήψεις: πεποιθήσεις ή εκτιμήσεις δίχως κάποια βάση που επηρεάζουν τη διαμόρφωση άποψης σύμφωνα με κριτήρια δυτικής υπεροχής προς ανθρώπους, έθιμα και γνώσεις που δεν προέρχονται από τη Δύση.

Ερευνητική δράση: πρόκειται για μια ερευνητική μεθοδολογία που ξεκινά από τον διάλογο και με αυτόν τον τρόπο οι εμπλεκόμενοι/ες διερευνούν τη συγκεκριμένη πραγματικότητά τους, ορίζοντας τα προβλήματα και ενεργώντας σε κοινές προτάσεις επιδιώκοντας την επίλυσή τους ή, τουλάχιστον, ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση τους σχετικά με την αναζήτηση της προέλευσης των προβλημάτων και πιθανών λύσεων. Οι τρεις θεμελιώδεις άξονες στους οποίους βασίζονται οι περισσότερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις ΕΔΣ (Έρευνα-Δράση - Συμμετοχή) είναι η έρευνα, η δράση και η κατάρτιση.

Έμφυλοι ρόλοι: σύνολο προτύπων, προδιαγραφών και πολιτισμικών αναπαραστάσεων υπαγορευμένων από την κοινωνία σχετικά με τη συμπεριφορά που θεωρείται κατάλληλη για ένα συγκεκριμένο φύλο.

Σεξισμός: διακρίσεις βασιζόμενες στο φύλο κάποιου ατόμου. Γενικά, αυτές οι διακρίσεις επηρεάζουν κυρίως τις γυναίκες ή/και άτομα με άλλες ταυτότητες φύλου, διαφορετικού του ανδρικού.

Αυτός ο οδηγός προτείνει μια ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ συμμετοχικής ανάλυσης και ανάπτυξης παρεμβάσεων με άξονα την ισότητα των φύλων στις σχολικές αυλές μέσα από μια διαδικασία προβληματισμού και συλλογικής μάθησης.

Έχει σχεδιαστεί για να εφαρμοστεί στις αυλές δημοτικών σχολείων, όπου τα παιδιά αρχίζουν να αντιλαμβάνονται τη θέση τους στον κοινόχρηστο/ δημόσιο χώρο και να σχετίζονται με αυτόν. Τα πρότυπα που δημιουργούνται σε αυτή την ηλικία στη συνέχεια αναπαράγονται σε δημόσιους χώρους της πόλης, κάνοντας εμφανή τη σχέση μεταξύ του σχεδιασμού των χώρων, της κοινωνικής κατασκευής του φύλου και της διαφοροποιημένης χωρικής αντίληψης που καλλιεργείται σε κορίτσια και αγόρια.

Στόχος του οδηγού είναι να σας συνοδεύσει στη διαδικασία μετατροπής της αυλής για να πετύχετε εκπαιδευτικούς χώρους που να προσφέρουν ίσες ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά.

equal saree